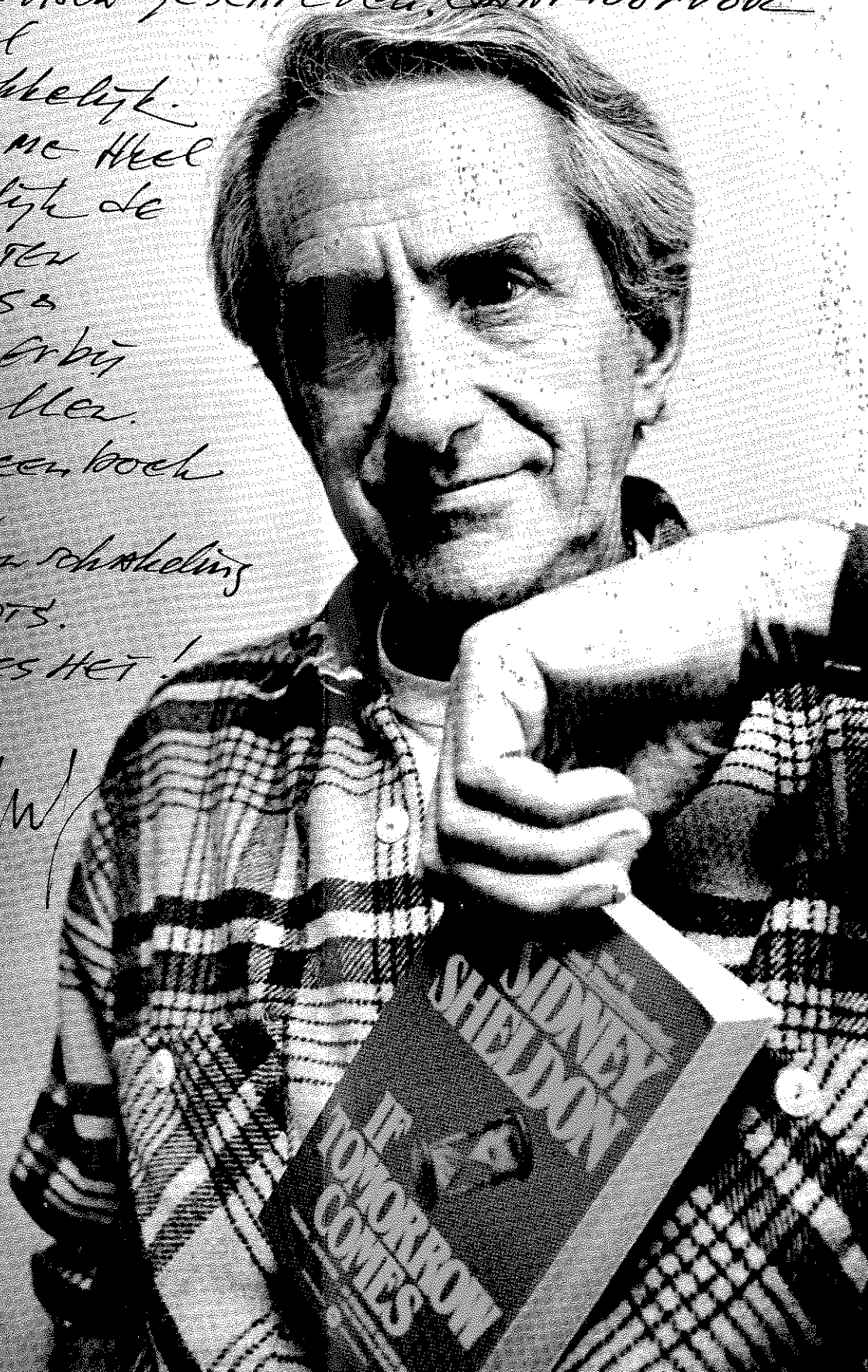

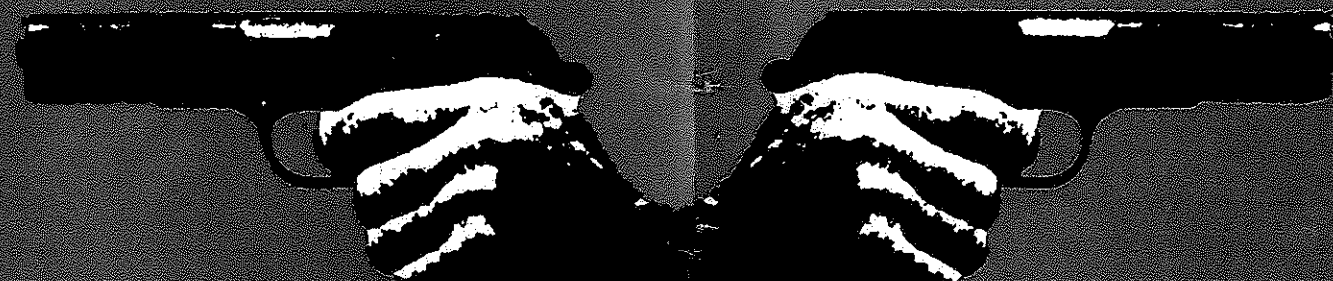
"If to-morrow comes" van Sidney Sheldon
is een boek vol Annusante spanning,
zeer filmisch geschreven. daardoor voor
mij heel
aanrekkelijk.

Ik kan me heel
duidelijk de
te casten
acteurs &
actrices erbij
voorstellen.
Dit is een boek
van een
wonder schrijver
van plots.
Lees het!

Paul Huf

THRILLERS & DETECTIVES

Redactie en administratie, Nic. Maesstraat 139hs, 1071 PX Amsterdam. 6e jaargang, nummer 4, september. Prijs f. 4,75

Overzichtelijk,
romantisch en veel
mocht

**De bestsellers
van Ken Follett**

Shorlock Holmes
is niet dood. Hij leeft
nog lang en gelukkig
met dokter Watson

Misdaad en Fotografie
op blz 20

Omslagverhalen

Een heel enkele keer krijg je boekjes in handen, waarvan iets ouderwets, om niet te zeggen iets nostalgies afstraalt. Dit keer gaat het om puzzeldetectives die de Amerikaanse uitgeverij Bantam Books op de markt brengt. Via een 'streamertje' – een klein stukje tekst dat los staat van de eigenlijke afbeelding – laat men weten dat het hier om 'MOORD OP Z'N ENGELS' gaat, 'MURDER MOST BRITISH'. Het gaat om een serie van de Engelse schrijfster Anne Morice. MURDER IN OUTLINE en MURDER POST-DATED, die hier staan afgebeeld stammen respectievelijk uit 1979 en 1983. Het zijn de soort detectives die sterk doen denken aan Agatha Christie's, boeken waarin een gezellig soort moorden wordt gepleegd, zodat je je bijna zou willen identificeren met het slachtoffer dat meestal wordt aangetroffen met een mes in de rug op het Perzische tapijt of leunend tegen een satijnen kussen met een half opgedronken exotisch ogend, maar arsenicum houdend drankje in de hand. Morice plaatst haar verhalen in onze tijd en haar hoofdpersoon is een nieuwsgierige actrice, maar de sfeer blijft hetzelfde.

De omslagen hebben veel weg van op zolder teruggevonden en vergeelde sprookjesboeken. Dat is niet direct de meest voor de hand liggende aanpak voor de omslag van een detective, hoewel hij veel sprookjes dezelfde soort ingrediënten in ruime mate aanwezig zijn. De (niet genoemde) ontwerper heeft twee raadselachtige (mens)dieren

opgevoerd, een vos met een pak en al en een dikke kat in een ouderwetse jurk. Op de achtergrond en door datgene dat de griezelig uitziende dieren vastklemmen zijn, uiterst spaarzaam, haast als in een raadsel, enkele 'stille getuigen' onthuld. Persoonlijk vind ik deze omslagen heel knap uitgedacht, maar ik betwijfel of uitgever en

auteur er ook echt tevreden mee waren. Het gebruik van dieren voor dit soort boeken is zo ongebruikelijk dat ik graag erbij had willen zijn toen de ontwerper het schutblad voor zijn nieuwsgierige opdrachtgever verwijderde.

Steye Raviez

ABONNEMENT

Wacht niet tot 's avonds laat keihard wordt aangebeld. Neem uit uzelf een jaarabonnement op Thrillers & Detectives en geniet ongestoord in uw leunstoel van de ellende van andere mensen. Maak f. 19,90 over op postgiro 5013940 tnv Verzendhoekhuis De Thriller, Amsterdam en wees verder gerust. Het is slechts de postbode die voortaan aanbelt.

Hollandse Nieuwe

Fantasmagorisch

Het was al te merken in *Kruisvaart*, het vorige boek van Vanyan: de schrijver vertoont een zekere fascinatie voor mystieke aangelegenheden. Olivier Sternman, Vanyans vaste hoofdpersoon, hield zich toen bezig met het in veiligheid stellen van een stuk van het kruis waar Jezus aan had gehangen, het kostbaarste van alle relikwieën, – nu in *De Chinese eenhoorn* (Luitingh, f. 19,90) heeft de aandacht zich naar het Oosten verplaatst, en draait het om (men raadt het al) de geheimzinnige hoorn van het mythologische wezen die terug moet naar de oorspronkelijke eigenaar. Na het spannende en hecht geconstrueerde *Kruisvaart* vallen de nieuwe avonturen van Sternman wat tegen. Vanyan dwingt weliswaar weer bewondering af voor de consciëntieuze manier waarop hij zich gedocumenteerd heeft – verschillende oude Chinese wijsgeren, dichters en ander historisch materiaal passeren de revue –, ook geeft hij levendige *flashbacks* van het oude China, maar de compositie als geheel is me te rammelend. De intrige hangt van toevalligheden aan elkaar, wat ik nog wel voor lief wil nemen in een avonturenroman, irriteranter zijn de losse eindjes waar de lezer mee blijft zitten. Waarom moest Sternman zonodig constant gedroogd worden tijdens zijn reis met het akrobatengezelschap? Waarom moest het lieflijke meisje Li zich ontpoppen als een erge hermafrodit? Vragen, vragen... Te veel mystiek en fantasmagorische toestanden rond niet-bestaande wezens en eeuwenoude vloeken die maar blijven doorzeuren, geven een schrijver teveel vrijheid om er een potje van te maken, dat zie je maar weer eens. De volgende keer graag weer met beide voeten op de grond. Bovendien miste ik de zeilbootperikelen, en dat terwijl ik niet eens van zeilen houd. (BR)

Voer van Psychologen

Theo Capel en Bert Hiddema zijn beiden psycholoog, maar hun hoofdpersonen laten zich gelukkig aan de studie van hun geestelijke vaders weinig gelegen liggen. Ze hebben praktische mensenkennis en een afkeer van geleerde praatjes en boekenwijsheid gemeen.

In *Goed Gestemd* (Luitingh, 1990) van Theo Capel staat de vaderlandse politiek in het licht van de schijnwerper. Op zeer amusante, maar oneerbiedige wijze wordt het politieke bedrijf op de korrel genomen. Hielenlikkerij, afgunst, carrièrejacht en uit de V.S. overgewaarde technieken om lijsttrekkers ten koste van alles zo gunstig mogelijk in de media te presenteren, kenmerken de strijd om de kiezersgunst.

Hank Stammers werkgever, de Geldkredietbank, geeft steun aan de Liberale Democraten. De lijsttrekker van deze partij, Leen Westra, ontvangt anonieme dreigbrieven en Hank moet daar een eind aan maken. Er doemt echter nog een ander probleem op. Het roddelblad 'Intiem' is op het spoor gekomen van een minder verheffende episode uit het leven van Westra, zodat zijn politieke carrière aan een zijden draadje komt te hangen. Stammer weet hiervoor een even doeltreffende als elegante oplossing te vinden. Tussen de bedrijven door mag hij het genoeg smaken getuige te zijn van een onromantisch wijje van een vrouwelijke VVD-minister.

Wiener Bloed van Bert Hiddema (Luitingh, 1990) is het derde boek met de Amsterdamse *tough guy* Flip in de hoofdrol. Het bloed blijkt hier toch te kruipen waar het niet gaan kan, want de psychologie neemt een belangrijke plaats in. Weliswaar heeft Flip er allemaal geen hoge pet van op, maar hij ziet zich toch genoodzaakt wat boeken over het onderwerp door te werken. Zijn vriend Sandor, een oplichter van formaat, chartert hem om een aan-

In dit nummer

Thrillers & Detectives is nu 25 keer verschenen. Mogen we iedereen feliciteren en ook onszelf?

Bestsellerschrijver Ken Follett grijpt naar de gitaar om zich te ontspannen. Sherlock Holmes gebruikte daarvoor ook een snaarinstrument, maar verder gaat de vergelijking tussen beiden niet op (voor alle zekerheid: Holmes is bedacht en Follett bestaat echt). Follett introduceert graag een vrouw als spil voor de intrige. Holmes haakte altijd naar mannengezelschap. Zijn succes is er niet minder om. August Hans den Boef beschrijft hoe zijn avonturen na de dood van zijn schepper alleen maar toenamen. Theo Capel sprak met Ken Follett over de kunst van het bestsellers schrijven.

Is de studie in de psychologie een goed begin van een schrijversloopbaan? Hans Kooijman beoordeelt de nieuwe producten van twee Nederlandse vakgenoten.

De boekenkast, de prullenbak en het brein van Stephen King tentoongesteld. Waar moet je de grens leggen voor verzameld werk?

Gaat PD James de Booker Prize winnen en wie namen de Edgars mee naar huis. Lees de nieuwsbrieven uit Engeland en de USA.

Met ingang van dit nummer kost een jaarabonnement f. 19,90 en een los nummer f. 4,75. De Belgische prijzen blijven voorlopig nog ongewijzigd.

Vanyan: Meer zeil bijzeten

tal brieven terug te krijgen die een gladdesocioloog zijn broer heeft weten te ontfutselen. De broer is een psychoanalyticus van internationale faam die zich een beroerte schrikt als blijkt dat de socioloog de brieven wil publiceren. Ze zijn indertijd geschreven door een bekende collega en vriend van Freud en uit de inhoud wordt zonneklaar dat de oude Sigmund flink met zijn theorieën heeft zitten sjoemelen. De psychoanalytische wereld zou deze klap wel eens moeilijk te boven kunnen komen.

Het is een sappig geschreven verhaal met een onverwachte ontknopning waarmee alle betrokkenen behalve Flip tevreden zijn. (HKo)

Rijk debuit

Maginot is de eerste thriller van het duo Marjo van Soest en Hanneke Wijgh (Sara, 22,50). Het is een typische debuutroman die met redactionele ingrepen makkelijk een stuk beter had kunnen zijn. Hoofdstuk 1 had een Proloog moeten zijn en iemand had moeten zeggen dat je een betrekkelijk dun boek van 150 bladzijden niet echt breed kan opzetten. Nu heerst er een te grote concurrentie tussen mensen en ideeën in het verhaal. Een beschouwen-de reportage voor een links opinieweekblad is de kern van het verhaal. Een van beide vrouwelijke hoofdpersonen reist hiervoor af naar oude fortificaties in de Elzas, terwijl de andere het thuisfront bewaakt. Er gebeurt eigenlijk teveel om op te noemen en dat wordt nog vanuit verschillende gezichtspunten verhaald met

De jacht is geopend...

Tom Clancy DE JACHT OP DE RED OCTOBER

400 blz., f. 27,50
ISBN 90 229 5468 4

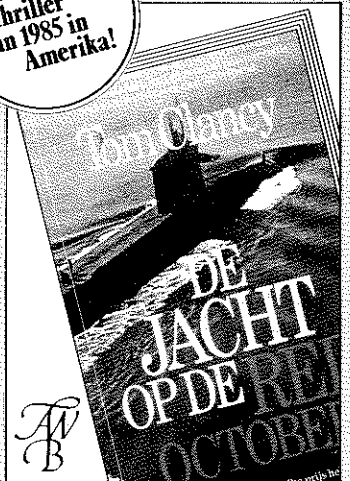
Het ijzingwekkende verhaal van het gevecht tussen de supermachten om de Red October, Ruslands meest geavanceerde onderzeeër.

'Mooie techno-thriller'

— De Gelderlander
'Vlot geschreven, spannende thriller' — Deventer Dagblad
'Fascinerend verhaal' — Leidsch Dagblad

In iedere boekhandel

Best verkochte
thriller
van 1985 in
Amerika!

hulp van diverse stijlmiddelen, waaronder de briefvorm. Liefde speelt een rol, naijver en gewone gekte. De auteurs kunnen aardig schrijven, dus een tweede echte misdaadroman moet erin kunnen zitten. (TC)

Willem & Willems

Bij sommige Nederlandstalige *private-eye*-schrijvers bestaat het misverstand dat het genre zich kenmerkt door een onafzienbare reeks botte en flauwe grappen — hetzij in dialoogvorm, hetzij in *monologues intérieurs* — van de hoofdpersoon ten koste van anderen of zichzelf. De ik-figuur kan, zo te zeggen, geen drol draaien zonder daar afstand van te nemen (vergeeft u mij de ongelukkige metafoor). Ook Bart Holsters' *Geld maakt niet gelukkig* (Bruna, 1990) wordt hierdoor ontsierd. De Antwerpse *free lance* detective Jean-Pierre Willems mist niet alleen de esprit van zijn Amerikaanse collega's maar ook hun betrokkenheid met de medemens en afkeer van wat er in de wereld niet deugt. Daar is op zich niets mis mee als de schrijver beoogt een nieuw type detective gestalte te geven, namelijk de nihilist. Ik ben er evenwel van overtuigd dat Holsters voort te borduren (het thema geen koffie in huis, dan maar het filter van gisteren opnieuw begoten, is regelrecht uit de film Harper gegapt), en in dat geval is zijn onderneming niet geslaagd. Dit alles neemt niet weg dat *Geld maakt niet gelukkig* een onderhoudend verhaal geworden is over van overheidswege gesteunde luxe-prostitutie. A propos, Bart: als je beslist met Verlaine en Hergé wilt pronken, moet je wel je huiswerk goed doen. 'Il pleut dans mon coeur'? 'Janssen en Jansen'?? Zo vervreemd je je lezerskring van je. (HKg)

Koomen komt

Het is bij verzamelbundels vaak niet duidelijk, welke doelgroep de uitgever voor ogen stond toen hij tot het uitbrengen ervan besloot. *Sherlock Holmes in Holland* (Loeb, 16,50) maakt hierop geen uitzondering. Alle schrijvers (Martin Koomen et al.) uit het fonds mogen meedoen, mits ze in hun verhaal maar een minimum aan spanning, misdaad of dood verwerken. Dit leidt tot een mengelmoesje van velerlei genres en uiteenlopende kwaliteit, waarbinnen in ieder geval het politieverhaal (Janwillem van de Wetering), de privédetective (Walraven), Het puzzelverhaal (Theo Jockes), de streeknovelle (Hellinga Sr.), de sci-fi (Hellinga Jr.) en de Literatuur (Guus Luijters) te herkennen zijn. In de film *Repo Man* vraagt een chauffeur aan zijn passagier: 'do you like music?' Als de aangesprokene overbluft

door de enormiteit van de vraag, bevestigend reageert zegt de chauffeur met stelligheid *'then you will like this'* en start een cassettebandje. Ik wil maar zeggen, Sherlock Holmes in Holland lijkt me bij uitstek geschikt voor mensen die, gevraagd naar hun hobby, in alle ernst *'lezen'* antwoorden. (HKg)

Martin Koomen, de auteur van *Import, export, doodslag, moord* (Tabula, 24,50) is een groot liefhebber van A. Conan Doyle's Sherlock Holmes. *Import etc.* is op precies dezelfde wijze opgezet als de boeken van zijn illustere voorganger. De verteller, ene luitenant Fokkema, verhaalt niet zozeer zijn eigen heldendaden als wel van zijn aanzienlijk begaafde partner Robert Portland. Aan de vooravond van WO II ondernemen zij in opdracht van de leiding van 'Sectie BO 22' een gevaarlijke reis naar Nazi-Duitsland, op jacht naar een ontvreemde radarinstallatie *avant la lettre*. Wat Fokkema ook af klungelt, steeds is er Portland om hem uit de nesten te helpen. Hoe belachelijk zo'n thema kan uitpakken, werd reeds in 1959 door de Coasters bezongen *'and then... along came Jones!'*. Het is dan ook moeilijk *Import, export, doodslag, moord* te zien als meer dan een spannende avonturenroman voor de schoolgaande jeugd. Wel slaagt Koomen erin, door een merkwaardig stoffige schrijftant, gepaard aan een goed oog voor detail, de lezer in de tijd terug te voeren. Het boek had een beter verhaal verdiend. (HKg)

I'll make him an offer he can't refuse

Geachte redactie,

Wanneer 'Thrillers & Detectives' bij mij in de bus valt, haast ik mij altijd het te lezen. Ik doe dat met het enthousiasme van de verzamelaar (kijken of er titels vermeld staan die ik gemist heb en waar ik dus achteraan moet; kijken ook of er iets te lezen staat over titels die ik recent aan mijn collectie heb toegevoegd, en zo ja, wat) en met de blik van de zo helaas langzamerhand letterlijk oude rot op het gebied van de misdaadroman in al zijn facetten.

Doorgaans kom ik wel iets tegen waarover ik even de wenkbrauwen frons, maar ten eerste ben ik niet iemand die dan onmiddellijk in de pen klimt en ten tweede moet je niet op alle slakken zout leggen, te meer daar het meestal een kwestie van smaak is. In het laatste nummer werd ik evenwel door te vele zaken getroffen om niet daadwerkelijk te reageren. Het zal wel een lange brief worden, vrees ik, want nu ik toch schrijf, kan ik ook enkele dingen aanstippen die niet in direct verband met het laatste nummer van 'Thrillers & Detectives' staan: Laat ik beginnen met pag 3, waar u onder het kopje 'Koud & Heet' schrijft: Een moordende krankzinnige is een veelgebruikt type in de misdaadroman. Het spijt me u te moeten tegenspreken, want het tegendeel is het geval. Nu heb ik 'De mediamoord' nog niet gelezen,

ofschoon het al wel in de kast staat, maar wanneer het daarin 'slechts' om twee moorden gaat, kan ik de dader nauwelijks als een moordende gek zien. In principe heeft iedereen die koelbloedig een moord begaat, een tik van de molen en het dus oppassen geblazen met het etiket 'gek'. Er zijn duizenden detectiveromans waarin het tot drie, zelfs vier moorden komt, zonder dat daarin de dader als gek betiteld wordt. In het algemeen begint die aanduiding pas te verschijnen wanneer de dader werkelijk op hol slaat. Aangezien in die gevallen dikwijls frustraties een rol spelen (seksuele, maar ook andere), is het begrijpelijk dat in elk geval de schrijvers er vroeger nauwelijks mee uit de voeten konden. Niet alleen het creëren van een moordenaar die qua karakter overeenkomst vertoont met dr. Jekyll en dr. Hyde (waar blijft anders het verrassingsmoment), maar ook de gecompliceerde psychologische problemen komen daarbij om de hoek kijken. Ik weet enigszins waar ik over schrijf, want ik verzamel al jaren materiaal over dit type moordenaar in de misdaadliteratuur.

Misschien bent u wat misleid door de grotere vrijheden die hedendaagse auteurs zich kunnen veroorloven — het valt mij op dat het type door-geslagen moordenaar in de jaren zeventig en tachtig plotseling een wat grotere belangstelling deelslichtig is geworden. Het wil niet zeggen dat er opeens overal moordende gekken opduiken, wel dat er meer boeken over hen geschreven zijn dan daarvoor gebruikelijk was. Ik heb het dan over romans waarin werkelijk op grote schaal slachtoffers vallen (van minimaal vijf tot vele tientallen of nog meer). In dit kader kan ik Ton de Vreede's moordenaar nauwelijks als 'moordende krankzinnige' typeren, maar wie weet zitten we hier al weer met een smaakwetsie...

Op pag. 7 zijn Edgar Wallace's fameuze vier rechtvaardige mannen in het geding. Uit de titels leid ik af dat het gaat om een gezamenlijke uitgave van 'The four just men' (1905) en 'The council of justice' (1908). Het ontgaat me daar hoe Gert-Jan Thomassen tot de stelling komt dat het in feite slechts om drie rechtvaardige mannen gaat, want in het begin waren het er werkelijk vier, namelijk Leon Gonzalez, George Manfred (de belangrijkste twee), Poicart en Thery, ook wel Saimont genoemd. Aan het einde van 'The four just men' sterft laatstgenoemde, omdat hij er niet in slaagt een schurkachtige edelman zodanig te vermoorden dat de politie zijn dood als zelfmoord zal accepteren. Enigszins verwarrend heet dan alsnog het vierde van de zes boeken 'The law of the four just men' (1921), pas in de laatste twee is sprake van 'three just men'. Oorspronkelijk waren er echter wel degelijk vier.

Op pag. 9 bespreekt Rosalie Komers de verhalenbundel 'Moorddadig menu' (mij onbekend, maar ik koop zelden vertaald werk en zeker geen vertaalde bundels). Ze schrijft er Stanley Ellins 'De specialiteit van het huis' heel aardig te vinden en dat deed mij denken: Veranderen de smaken zo snel of is Rosalie niet snel tevreden? 'The specialty of the house' werd in 1946 geschreven, verscheen in Ellery Queen's Mystery Magazine 1947 en werd bekroond als het beste verhaal van dat jaar. Het werd snel een klassiek suspense-horror verhaal (bij De Arbeiderspers verscheen ooit een bundel verhalen met 'De specialiteit van het huis' als titelverhaal) en vond zijn weg naar vele Engelstalige collecties, o.a. naar 'Maiden Murders' (1953), een verzameling 'eerste verhalen' van auteurs als Hugh Pentecost, George Simenon, Stuart Palmer, Ellery Queen, enz.

In 'The specialty of the house' gaat het om mensenvlees, een bijzonderheid die mij mij doet afvragen of in 'Moorddadig me nu' ook het wellicht nog klassiekere 'Two bottles of relish' van Lord Dunsany is opgenomen, waarin een moordenaar zich gedwongen ziet binnen korte

tijd zijn slachtoffer te verorberen en de aandacht trekt doordat hij om zijn eetlust te stimuleren twee potten piccalilly verbruikt (de titel is een prachtige dubbele bodem). Indien het ontbreekt, zou ik het uiterst betreurenswaardig vinden, maar misschien vond de samensteller tweemaal mensenvlees iets te veel van het goede. Als het er wel in staat, maar niet bij Rosalie in de smaak is gevallen, komt het me voor dat ze voor het soort ironiserende humor ervan niet gevoelig is.

Op pag. 14 lees ik dat u 'Moord op de Zeedijk' voor twee kwartjes hebt laten lopen. In een vorig nummer vroeg een abonnee om deze dunne boekjes van Marten (niet Martin) Treffer en waarschijnlijk had u van hem makkelijk het dubbele ervoor terug kunnen krijgen... Over evenwel naar serieuzer zaken, want op pag. 15 bent u echt ernstig uitgegleden. Het gaat om 'Onbekende dader' (niet 'De onbekende dader') van Roothaert. Natuurlijk staat dit boek wel in 'Moordboeken' van mijn vriend Maarten Bronkhorst. Op pag. 32 bij Roothaert en op pag. 43 bij het jaar 1933. Was het speurdersoog even dichtgevallen of was u in gedachten al op vakantie?

(wordt vervolgd)

Jan C. Roosendaal, Overtoom 215', 1054 HV Amsterdam. Tel. 020-126771

P.S. Wie bezit de boeken van William Holt en is bereid die mij korte tijd uit te lenen?

Redactie,

Naar aanleiding van 'Een goedkope koningin-nedag' door Th. Capel in het juni-nummer even het volgende. Een tamelijk misselijk stukje. Het lijkt mij niet iets om trots op te zijn als je handel drijvende kinderen een poot wilt uitdraaien door niet meer dan een kwartje uit te willen geven voor een boek. Te meer daar hij zelf wel zal weten wat je tegenwoordig voor een boek, ook tweedehands, moet betalen. Als ik bijvoorbeeld het nieuwste boek van Th. Capel wil aanschaffen moet ik daar zelfs f. 19,90 voor neertellen. Over duur gesproken!

Capel komt echter pas goed op dreuf als hij de door hem listig verkregen boeken gaat bespreken en wel met name 'De onbekende dader' van Roothaert. 'Een gezellig niemandalletje' schrijft hij, maar gelukkig met één bijzonderheid. Het ontbreekt in de bibliografie van Nederlandse misdaadboeken, **Moordboeken** van M. Bronkhorst. Je blijft lachen, wat een betweterigheid. Laat ik nu denken dat het 'ontbreken' in een bibliografie niets met een boek op zich te maken heeft. Verder is deze opmerking zo dom, omdat het boek wel degelijk, zelfs meerdere keren, er in voorkomt.

Ik verdenk Capel ervan dat hij de bibliografie niet heeft — te duur misschien? — en zou hem daarom willen adviseren vooral niet het gehele oeuvre van Macdonald aan te schaffen — veel te duur! — maar in plaats daarvan gewoon Moordboeken aan te schaffen.

Joke Hulst-Knebel. Twiskelaan 1, 1566 TA Assendelft.

Het is helaas nog erger dan u denkt. Ik heb Moordboeken al, maar ik heb gewoon met mijn neus gekeken. Mijn nieuwste boek (Goed Gestemd) kost inderdaad f. 19,90. Dat is de nieuwprijs. Een tweedehandsnotering kan ik nog niet geven, maar op een vrije markt komt de prijs door loven en bieden tot stand. Laat niemand een dief van zijn eigen portemonnaie worden.

Zie ook hieronder de mededeling van Maarten Bronkhorst. Theo Capel

Er is een tweede ongewijzigde druk van Moordboeken verschenen en daar zijn nog steeds exemplaren van te krijgen. Bestellingen kunnen geschieden door vooruitbetaling van f. 15,— op postgiro 3569082 tnv Maarten Bronkhorst. Verder heb ik te koop: Prisma's en Zw. Beertjes van Ruth Rendell (13 x), U Curtiss (10x), E. Ambler (8x), J. Leasor (6x), biografie van J. Bond/I Fleming (4x). Richtprijs: f. 2,— per stuk of ruilen tegen boeken van P.G. Wodehouse. Bel Maarten Bronkhorst. Tel 020-328486.

Geachte redactie,

Ik zou graag een artikel in T&D willen zien over de *Borgia's*. Ik heb al heel vaak de naam horen vernoemen van deze gifmengers-familie, maar verder weet ik er niets van. Kunt u misschien enkele titels noemen van boeken die over die familie gaan?

A Wittink-Mattart. v. Eckstr. 44, 1771 CM Wieringerwerf.

(Wie kan deze lezeres op weg helpen? red.)

Het register van Schrijvers en van Titels op de jaargang 1985 van T&D is nu daadwerkelijk verschenen. In handzame vorm van 4 blz. A-4 kunt u het bestellen bij:

H.J. Lek. Koperwieklaan 70, 2251 NX Voor- schoten.

De afgelopen zomer verscheen niet alleen zoals gebruikelijk de jaarlijkse Detective- en Thrillergids van Vrij Nederland, een bijlage van het weekblad om goed te bewaren, maar ook een aflevering van Bzzzlettin (of soortgelijke schrijfwijze) dat speciaal was gewijd aan de Nederlandstalige misdaadroman.

Geachte redactie,

Over de 'Baarnse moordzaak' is een twintigtal jaar geleden een (destijds) zeer leesbaar boek verschenen van de hand van Johan Fabricius: 'Jongensspel'.

Wat betreft het omslagverhaal van Steye Raviez (James M. Cain): Zou de omslagfoto niet van Weege kunnen zijn? Weege (een artikel waardig) was een Newyorkse persfotograaf die nachtelijk New York afstroopte op jacht naar misdaad. Een bundel met zijn verzameld fotowerk lag maandenlang in de uitverkoop bij o.a. De Bijenkorf.

Renée Milders. Lijnbaansgracht 381, 1017 XC AMSTERDAM.

Geachte redactie,

Door reorganisatie zie ik mij verplicht een gedeelte van mijn privébibliotheek van de hand te doen. Het gaat om detectives, SF, fantastiek, spionage en franstalig werk van Jean Ray. Wie een lijst of deellijst van deze eenmalige aanbieding wil ontvangen, kan mij een briefje schrijven.

Bart Muylaert. Tennisstraat 22, B-9219 Gent, België.

LUITINGH STAAT VOOR VERTAALDE THRILLERS!

Van private-eye tot wereldwijde intrige.
Van messcherp tot keihard.
Van 's werelds beste auteurs.
Voor de liefhebbers van Murder & Mystery.

Ludlum HET JASON DUBBELSPEL

Weer een weergaloos knap geschreven thriller van deze bestsellerauteur. f 32,50

William Goldman HITTE

Een hoogstandje van William – Marathon Man – Goldman, die uitstekend op de hoogte blijkt te zijn van het leven aan de zelfkant van Amerika's gokstad nummer één: Las Vegas. f 24,50

Stephen Greenleaf JONES VERSUS JONES

Het boek waarover de Volkskrant schreef: 'Heel erg mooi: Jones is het type van de sympathieke underdog. Veel humor, minder geweld, veel treurigheid'. f 28,50

Luitingh geeft thrillers uit van (o.a.) de volgende auteurs:

William Bayer / William Blatty / Martin Cruz Smith / John Gardner / Leo Giroux jr / William Goldman / Anthony Hyde / Tom Hyman / Stephen King / Richard Lourie / Robert Ludlum / Gregory McDonald / David Morrell / Fridrikh Neznansky / Thomas Perry / Lawrence Sanders / Mickey Spillane / Peter Straub / Edward Topol / Joseph Wambaugh en David Wiltse.

Anthony Hyde DE STREKEN VAN DE VOS

'Hyde schrijft goed en leesbaar, sommige fragmenten zijn meesterlijk.' – R. Ferdinandusse in *Vrij Nederland*.

Bij verschijnen werd dit boek onmiddellijk vergeleken met *Gorki Park*, de thriller van Martin Cruz Smith (óók bij Luitingh). f 27,90

4 x STEPHEN KING

Onder het pseudoniem Richard Bachman schreef Stephen King vier huiveringwekkende romans. Niet eerder in boekvorm verschenen in Nederland en Vlaanderen, méér dan 600 bladzijden, slechts f 29,90

Overal in de boekhandel
UITGEVERIJ LUITINGH – UTRECHT

Wie kan mij de naam van de (Engelse?) schrijver geven die boeken heeft geschreven met de detective Nelson Lee als hoofdpersoon.

Verder zoek ik de volgende boeken:

Gerth van Zanten: De dames vroegen om moord

Jaap v.d. Merwe: Daar komen de wijven

John Hoogland: Wat een geschutter

Brammetje: Inspecteur Vlijmscherp en het theater-mysterie

Dan nog het volgende: wie geeft mij het adres van het Engelse Antiquarian Book Magazine?

Nu nog even dit: in T&D nr. 3 van juni 1985 stond een advertentie van Antiquariaat Amaryl, Koninginneweg 79, Amsterdam. Daarin kon catalogus nr. 5 gewijd aan oorspronkelijk Nederlandse detectives besteld worden door overmaking van f. 5,- op gironr. 199338 t.n.v. R. Wildeboer te Amsterdam. Dat heb ik dus meteen gedaan. Maar nu al meer dan een jaar geleden is de catalogus nog niet gearriveerd...

Op een briefje mijnerzijds werd niet gereageerd.

Graag zou ik eens willen weten of andere lezers dezelfde ervaring hebben, dus ook nog steeds de bewuste catalogus niet ontvangen hebben.

Klaas Vanderspoel – Henri Dunantlaan 81 – 9728 HC Groningen

Tel. 050-255791 (bij voorkeur na 16.30 uur)

Werk van Buitenlanders

De breeveertien opgaan

In 1903 publiceerde Erskine Childers een boek met een boodschap. Hij wilde aantonen dat het Verenigd Koninkrijk kwetsbaar zou zijn bij een aanval op zijn Oostkust. *Het raadsel van de wadden* (Hollandia, 22,50) moest aantonen dat de vijand plannen uitbroedde voor zo'n aanval. Om dat duidelijk over te brengen werd veel, heel veel, uitgelegd over vaargeulen in de wadden. Dat haalt de vaart behoorlijk uit het verhaal en het ergste is dat ik er niets van begrepen heb. Door mijn onbegrip ervoer ik dit boek als een onwaarschijnlijke hoeveelheid ontmoetingen op open zee. Leuk voor zeilers, misschien. (FH)

Onder de nogal ongelukkig gekozen titel *Karwei op de Kaap* heeft Elsevier het uit 1965 stammende *The road and the star* van Berkely Mather uitgebracht. (Elsevier, 17,90). Reeds eerder verscheen het als *De macht van de ster*. De nieuwe titel is ongelukkig omdat het boek voor 20% in het 17de-eeuwse Engeland, voor 75% in India en voor hooguit 5% in Zuid-Afrika speelt. Het gaat over de internationale avonturen van een koningsgezinde Lord die om Cromwell te ontvluchten zijn land moet verlaten. Hij ontmoet hierbij een jonge vrouw. Via Amsterdam en Kaapstad komt hij in India terecht (en zij later ook) waar hij onder de Portugezen, Nederlanders en Groot-Mogul verdere avonturen beleefd.

Het boek is een van de betere werkjes van Mather, die kwalitatief gezien zeer ongelijke produkten op de markt brengt. Zijn historische werken zijn beter gestructureerd, maar dat doet niets af aan het feit dat ook dit verhaal weer vol met uitermate onwaarschijnlijke toevalligheden zit. Dat irriteert soms, hoewel het verhaal voor het overige best aardig leest. (WV)

Wie is volmaakt?

John le Carré is meer dan een gewone thrillerschrijver. Wie dat gerucht in de wereld heeft gebracht, is niet duidelijk, maar het effect ervan wel. Zo zijn er recent al drie studies over zijn werk verschenen (*Taking sides; John le Carré; Smiley's Circus*) die maar eens apart moeten worden besproken. De aandacht is nu gericht op zijn enorme bestseller *Een volmaakte spion* (Sijthoff, 34,50), een pil van meer dan 500 pagina's die opnieuw aantoont dat Le Carré heel mooi kan schrijven. De vraag blijft echter of hij ook echt iets te vertellen heeft en boeken maakt die verder gaan dan een spannend verhaal. Zijn nieuwe boek valt in twee delen uiteen. Het geeft de biografie van een Engelse geheim agent en het beschrijft de jacht op hem, nadat hij in het niets is verdwenen. Die jacht is zonder meer perfect verteld, maar de biografie vond ik teveel refrein en te weinig coupletten hebben. In de biografie wordt de relatie tussen een aan zichzelf overgelaten jongetje, en later jongeman, en zijn vader beschreven. Helaas houdt hij van zijn vader, terwijl de man tegelijkertijd beangstigend voor hem is, omdat hij een rücksichtloze oplichter is. Is dat een menu om een toekomstige spion mee groot te brengen. Ik snapte het niet helemaal. Probeert de jongen de slechte kanten van zijn vader te ontkennen voor de buitenwereld of voor zichzelf? De serviliteit die hem eigen is, is dat zijn oplossing om toch ergens bij te horen? Waarom is hij niet alleen spion geworden, wat ik me nog had kunnen indenken, maar ook dubbelspion? Misschien is het helemaal niet de bedoeling om je dat als thrillerlezer af te vragen en Le Carré geeft genoeg mooie scènes weg om je dat te doen vergeten, maar toch zit het me dwars dat ik niet door heb dat de auteur wezenlijke zaken mee te delen heeft. (TC)

Het laatste avondmaal van Charles McCarry (Het Spectrum, 19,90) is een boeiende, uiterst gecompliceerde spionageroman met soms wat al te veel aandacht voor de achtergronden van de hoofdpersonen. Paul Christopher is de zoon van een Duitse moeder en een Amerikaanse vader. Ze wonen in Duitsland en zijn moeder wordt vlak voor het uitbreken van de oorlog gearresteerd door de nazi's wegens hulp aan Joden. Paul en zijn vader worden gedwongen naar Amerika te vertrekken. Zijn vader, een schrijver, gaat nu voor de Geheime Dienst werken om uit te kunnen

vinden wat er met zijn vrouw is gebeurd. Nadat zijn vader is vermoord treedt Paul in zijn voetsporen. Jaren later wordt hij door verraad in China gevangen genomen, waar hij langdurig moet verblijven. Na zijn vrijlating ontdekt hij wie hem verraden heeft en wie verantwoordelijk was voor de moord op zijn vader. Het boek is goed geschreven en vrij gebleven van de cliché's die je in dit genre zo vaak tegenkomt. (HKO)

Wanhopig

In het begin waren de boeken van Robert B. Parker met hoofdpersoon *private eye* Spenser verrassend, spannend en origineel en bovendien pasten ze in een veelbezongen traditie. Helaas raakte na enige jaren Parkers fantasie uitgeput, wat steeds zwakkere intriges opleverde rondom de tot karikaturen van zichzelf evoluerende hoofdpersonen. Vooral de relatie van Spenser en zijn vriendin Susan Silverman begon gaandeweg meer de kant van moderne onzin op te gaan. Met *A Catskill Eagle* (Dell, VD, 14,75 & Penguin, NL, 15,15) heeft Parker (helaas) zijn allerhoogste waarloosheidsniveau weten te bereiken. Het hele verhaal draait om het vinden van Susan Silverman, die zich verschanst heeft met een nieuwe geliefde en als ze zich haar 'dwaling' realiseert, niet meer bij hem weg schijnt te kunnen (Op de voorkaft staat *'Desperately seeking Susan, private eye Spenser turns fugitive'* – deze wansmaak kan toch niet serieus als aanbeveling bedoeld zijn.). Spenser komt haar zoeken en redden, bijgestaan door de elegante, fijnzinnige, ruwe bolster Hawk, ook bekend uit eerdere verhalen. Deze sobere intrige zou op zich best nog spannend kunnen zijn, maar dat is dus niet gelukt. Al direct in het begin vallen er zinloze moorden uit de lucht die verder nooit meer rechtgepraat worden. Het lijkt wel of Parker geen moreel besef meer heeft; het gaat over *Spenser* en niet over *James Bond*! De dialogen zijn nog wel eens humoristisch, maar daar staan dan weer veel te veel psychologische bespiegelingen tegenover. Vreemd genoeg heeft Parker juist met dit beneden-niveau-werkje voor het eerst de bestseller-lijsten gehaald. Zijn de lezers zo misleid of gaat hun smaak achteruit? Of heeft Parker misschien niet de kenners, maar het Ludlum-publiek willen bedienen? De Nederlandse vertaling *Op zoek naar Susan Silverman* (Het Spectrum, f 19,90) is er ook al (en daar staat op de voorkaft *'dit is de beste Spenser tot nu toe...'*). In Amerika zag ik deze zomer de tv-serie *Spenser: For Hire* – 'gebaseerd op door Robert B. Parker bedachte karakters' zoals dat heet. Het is een niet onaardige, Lou Grant-achtige serie waarin Spenser en Susan Silverman steeds opkomen voor de zwakken, maar ook flink gevochten wordt. Afwachten maar of de NCRV zich geroepen voelt. (MB)

New
in paperback
At all bookstores

Burke - he belongs to the city. He dares to prow! the meanest streets in the lawless urban underground. He's a freelance private investigator - but his real specialty is survival.

Flood - she's a hard-knocks lady, who grew up rough. A master in the martial arts, she loves and kills with equal skill. They'll surprise you, thrill you, move you and burn in your minds forever.

'Real class... a wonderfully impressive start. Vachss shows richly convincing familiarity with the detective's trade' Kirkus Reviews

'A fast-paced private-eye novel... the wild plotting never lets down for a second' People

'An extraordinary thriller... a very violent book... Chanderesque, laced with authentic details... Vachss never flinches from the horror' The Washington Post

van heinde van verre
van **itmar**
Amsterdam Importer/Distributor

In **De grote klap** van Thomas Perry (Luitingh, 24,90) krijgt de wapensmokkelaar Alzheimer, die er niet voor terug deinst hem minder goed gezinde medeburgers per half dozijn met het modernste wapentuig neer te maaien, wroeging wanneer er plotseling atoomwapens in het spel gebracht worden. Met veel gekunstelde *wise-cracks*, waarvan moeilijk valt na te gaan wie ze precies debiteert, wordt de lezer van de ene parkeerplaats naar de andere havenloods meegesleurd, alwaar de slachtingen plaats vinden. De plotselinge morele verontwaardiging van deze massamoordenaar is even flauw als het boek vervelend. Er zijn toch heus wel leukere boeken om vertaalkosten aan te spenderen. (KK)

Zuid-Amerika en verder

Zuid-Amerika is voor mij het continent van gure vlakten, waar taaie mensen hun spaarzame voedsel verbouwen en van militaire junta's die zich tweestellen tegen opstandelingen. Het is prettig om in zo'n vooroordeel te worden bevestigd en **De spannendste Zuidamerikaanse verhalen** (Loeb, 14,50) doet dat. De beste verhalen uit deze bundel spelen op de pampa's van Patagonië of in de binnenlanden van Brazilië. Vreemd genoeg zijn de grote steden die daar toch ook in overvloed zijn, zelden het decor voor de misdaad zoals bij ons meestal. Erik Lankester heeft geprobeerd in de bundel een overzicht te geven. Daarom treft men naast typische Zuidamerikaanse verhalen ook Sherlock Holmespastiches aan. Lankester noemt het typerend dat ook romanschrijvers als Borges en Marquez zich aan het genre wagen. Loeb heeft de naam van de laatste als hoofdacteur op de omslag laten zetten, hoewel zijn bijdrage maar zeven bladzijden beslaat. (FH)

De van oorsprong Franse avonturier Cizia Cykë heeft met zijn boek **Oro** (Goud) veel publiciteit gehaald. Meulenhoff bracht het hier onder dezelfde titel uit (29,50). Qua karakter doet het aan *Papillon* denken en zoals het wel meer met het beschrijven van (vermeend) werkelijke avonturen gaat, heeft het boek geen duidelijke intrige. Het verhaalt wat de schrijver in de oerwouden van het Middenamerikaanse land Costa Rica ondervond bij zijn pogingen om goud te winnen. Hij ontmoet daarbij allerlei corrupte ambtenaren en duistere zakenlieden in de hoofdstad San José. De schrijver komt - waarschijnlijk ongewild - niet bijster sympathiek over. Hij treedt bruto op, koopt om, handelt in drugs of gebruikt die zelf, mishandelt en misbruikt vrouwen en dit alles om zijn ene ideaal te bereiken. Hij wil snel veel geld verdienen om het weer snel en op een poe-

nige manier uit te kunnen geven. Daar moet je dus wel allemaal van houden. (WV)

Ken Follett schreef met **Sporen naar de dood** (Holkema & Warendorf, 29,90) een onderhoudend spionageverhaal, met veel goed gedocumenteerde *couleur locale*, waarin vrouwen en kinderen veel meer aandacht krijgen dan gebruikelijk is. Ellis is een CIA-agent in Parijs die zich uitgeeft voor dichter. Na een geslaagde operatie durft hij zijn vriendin Jane eindelijk te vertellen wat zijn echte beroep is. Ze voelt zich diep bedrogen en wil niets meer met hem te maken hebben. Vervolgens trouwt ze met Jean-Pierre, een arts, en vertrekt met hem naar Afghanistan om de bevolking te helpen. Jane blijkt er echter alweer ingetuind, want Jean-Pierre is een agent van de Russen. Dan vertrekt Ellis in opdracht van de CIA ook naar Afghanistan. Na heel wat avonturen vlucht hij met Jane, die hij heeft ontmoet, en haar kind naar Pakistan. Het *happy end* volgt kort daarop in de V.S. (HKO)

Koninklijk eng

Het verkoopsucces van de boeken van Stephen King is zo groot geworden, de oplagen zo buiten proporties, dat het schrijverschap groter is geworden dan King zelf. Aan de zijlijn kan hij zich nog verbazen over het gemak waarmee ieder boek van zijn hand in miljoenen exemplaren de deur uitvliegt en laat hij zich ironisch uit over de kwaliteit van zijn verhalen, maar als schrijver lijkt hij de titel 'meester van de horror' zeer serieus te nemen. Het feit dat zijn fans niet alleen alles lezen wat hij schrijft, maar ook nog zijn geïnteresseerd in zijn persoon, gaf de 39-jarige veelschrijver aanleiding 'open huis' te houden. Die trend blijkt niet alleen uit de voor- (soms meer dan één) en nawoorden bij bijvoorbeeld **Duistere krachten** (Luitingh, 26,90) en **4 x Stephen King** (Luitingh, 29,90), maar vooral uit het ook al in het Nederlands vertaalde **Danse Macabre** (Loeb, 32,50). Wat gegeneerd bekend King in het voorwoord hiervan dat hij college geeft over 'thema's in de bovennatuurlijke literatuur', maar hij vertelt in één adem door dat hij zich op veler verzoek gewaagd heeft aan een persoonlijke analyse van het horrorgenre in de vorm van een 'informeel overzicht van de periode 1950-1980', niet auto-biografisch bedoeld. Dat laatste moeten we maar met een korreltje zout nemen, want King doorspekt alle voorbeelden met gedetailleerde beschrijvingen van wat er niet allemaal door hem heen ging, toen hij die film zag of dat boek las. Een van de hoofdstukken heet nota bene 'een vervelend autobiografisch intermezzo'. Het resultaat is boeiend en onderhoudend genoeg. King beschikt over een encyclopedische kennis en noemt alle boeken, films, tijdschriften en tv-programma's die hem maar te binnen schieten en dat zijn er nogal wat. Als analyse of zelfs maar als informeel overzicht deugt het boek echter

van geen kant, omdat de encyclopedische kennis van King van het losbladige soort is, waarbij we ons moeten voorstellen dat het manuscript op zijn bureau lag, toen er net twee ramen tegenover elkaar opstonden. De echte King-liefhebbers kunnen zich overigens beperken tot wat er aan fictie uit zijn pen vloeit. **Duistere krachten** is een bundel van 19 verhalen (echte korte verhalen) en twee gedichten (een ander bewijs dat King artistiek en intellectueel zijn vleugels uitslaat). Verbluffend zijn ze geen van alle en zelfs de grootste bangerikken onder ons zullen na het lezen de slaap wel kunnen vatten. Het titelverhaal is het aardigst, waarin de hoofdpersoon de bijzondere capaciteiten van een door een handig neefje in elkaar geknutseld computertje ontdekt. Het belachelijkste verhaal is ongetwijfeld *Het vlot*, waarin het kwaad door een olieplas wordt voorgesteld. Amorfer kan het nauwelijks.

Iets geheel anders is **4 x Stephen King** waarin vier van de vijf romans zijn opgenomen die hij als Richard Bachman schreef. Het vijfde, *De vervloeking*, zit er niet bij. Het verscheen bij een andere uitgever bij ons en het had er ook niet meer bij gekund, want de bundel telt al 600 pagina's. De opmerkelijkste roman is *De marathon*. Honderd jongens doen jaarlijks mee aan een voettocht van enige honderden kilometers, waarbij achterblijvers niet worden verzorgd, maar één voor één worden afgeschoten. King praat in het (al weer aanwezige) voorwoord verontschul-

digend over deze romans, waarvan hij *De marathon* al in zijn schooljaren schreef. King is een fantastische schrijver voor uitgevers, want zelfs zijn losse krabbels worden goed verkocht. Het wordt alleen weer eens tijd dat hij in plaats van die losse krabbels aan hen toe te spelen, weer eens een gewone dikke pil schrijft, voor mijn part samen met Peter Straub. (GJT)

Niet minder eng

Mark Stitzer is sergeant bij een elitekorps van het Amerikaanse leger dat alleen de gevaarlijkste en geheimste opdrachten uitvoert. Binnen dat korps is hij op alle fronten verreweg de beste. Tijdens een oefening raakt hij drie dagen levend begraven en wanneer hij wordt bevrijd, blijkt hij krankzinnig te zijn geworden. Als levensgevaarlijke gek wordt hij in een inrichting geplaatst, waaruit hij weet te ontsnappen. Zo is het begin van **De vijfde engel** van David Wiltse (Luitingh, 26,90) Stitzer verbeeldt zich nu dat hij New York, dat in zijn ogen in handen van de Russen is, moet vernietigen. Het leger, de FBI en de politie zitten hem op de hielen. Een neef die veel aan hem te danken heeft, probeert hem te redden. Het geheel is een spannende, goed geschreven thriller die veel actie combineert met zorgvuldige karaktertekening. (HKO)

Loeb heeft een bundel met korte verhalen van Daphne du Maurier uitgegeven: **Don't Look Now** (Loeb, 29,50). Dit eerste verhaal in de bundel geniet, evenals het verhaal van *The Birds* vooral bekendheid

door de gelijknamige films. Daarnaast staan er nog zeven (volgens de flaptekst moeten het er zes zijn) andere mooie verhalen in. *De Appelboom* gaat over een man die eindelijk verlost is van de terreur van zijn vrouw en dan door een appelboom dwars gezeten wordt. *De Blauwe Lenzen* is het griezelige verhaal van een vrouw die na een operatie nieuwe lenzen krijgt en daarmee de meest vreemde dingen ziet. In *Geef Me Nog Een Kus, Vreemdeling* wordt verhaald hoe iemand verliefd wordt op een meisje dat er een vreemde hobby op na houdt. Verder zijn er nog drie mysterieuze verhalen *De poel*, *De gems* en *Niet na middernacht*. (RK)

De jongens uit Brazilië van Ira Levin (AW Bruna, 26,90) is het fantastische en inmiddels ook verfilmde verhaal (uit '76) over een duivels, science-fictionachtig complot van de Nazi-arts Mengele om alsnog de arische wereldheerschappij te vestigen.

Mengele die zich in Zuid-Amerika schuilhoudt, geeft tijdens een geheime bijeenkomst een aantal oude getrouwen opdracht om 94 mannen, verspreid over de hele westerse wereld, te vermoorden. Ze zijn allen van dezelfde leeftijd en hebben allemaal een ongeveer 13-jarige zoon die ze indertijd via hetzelfde bureau hebben geadopteerd. Een Joodse jongen heeft kans gezien de bijeenkomst af te luisteren en weet de inhoud gedeeltelijk door te geven aan de Oostenrijkse Nazi-jager Yakov Liebermann. Het is een huiveringwekkend knap verhaal met als hoogtepunt een confrontatie tussen Liebermann en Mengele in een woning in een Amerikaans provinciestadje. (HKO)

S I G N A L E M E N T

Thrillers & Detectives verschijnt 5 maal per jaar, in januari, maart, juni, september en november. Een jaarabonnement kost f. 19,90, over te maken op postgiro 5013940 tnv Verzendenboekhuis De Thriller te Amsterdam. Het abonnement gaat dan met het eerstvolgende nummer in.

Voor België kost een abonnement 425 Bfr. (incl. porto). Betaling dient vooraf te geschieden op PCR 000-0592006-15 tnv Boekhandel Walry, Zwijsaardse steenweg 6, 9000 Gent. Via deze boekhandel zijn ook losse nrs. te koop voor 85 Bfr. (excl. porto).

Voorgaande nrs. zijn te verkrijgen door overmaking van f. 5,- per nr. (incl. porto). Sommige nrs. zijn uitsluitend als fotokopie te leveren. Geef aan als men dat niet wenst.

Een abonnement dient vooruit te worden betaald. Maak hiervoor zoveel mogelijk gebruik van de toegezonden acceptgiro. Het zenden van een aparte rekening en van aanmaningen brengt extra kosten met zich mee.

Op diverse plaatsen in Nederland is Thrillers & Detectives los te koop. De prijs per nummer wordt door de wederverkoper vastgesteld met een minimum van f. 4,75.

Aan dit nummer werkten mee: Marianne Bernard, August Hans den Boef, Martijn Daalder, Frits Hoorweg, Hans Knechtmans, Roselie Kommers, Hans Kooijman, Katharina Kouwenhoven, Beatrijs Ritsema, Ed Schilders, Gert-Jan Thomassen, Bert Vuijsje en Wim Voster.

Eindredactie: Theo Capel
Vormgeving: Steye Raviez
Grafische Verzorging: GCA Drukkerij
VD: importeur van Ditmar
NL: importeur Nilsson & Lamm

Alle correspondentie te richten aan: Thrillers & Detectives, Nic. Maesstraat 139 hs, 1071 PX Amsterdam. Tel. 020-764970.

Beste James

Weer een enerverende zaak achter de rug hebbend, is hoofdinspecteur Adam Dalgliesh van plan tien dagen rust te nemen bij zijn vrijgezelle tante in Monksmere Head. Dat is gelijk een mooie gelegenheid om te beslissen of hij nu wel of niet met zijn Deborah in het huwelijksbootje zal stappen. Hier komt natuurlijk niets van terecht, want op Monksmere blijken er vreemde dingen te gebeuren. Net zit hij weg te dromen bij het knappend haardvuur als het onheilspellende bericht van een moord hem bereikt. En dan volgt de bekende afvalrace van P.D. James: Wie is er uit het literaire wereldje van Monksmere, waartoe ook zijn tante behoort, de moordenaar? **Tot de dood erop volgt** (Elsevier 19,90) is een echte *whodunnit* met als extraatje nogal wat gedachtenspinsels van de heer Dalgliesh. Het betreft hier een herdruk onder dezelfde titel van een boek dat eerder bij Sijthoff verscheen. (RK)

Op zoek naar het Geheime Recept

Begin juni was de bestseller-schrijver Ken Follett kort in ons land om bekendheid te geven aan zijn nieuwste boek **Sporen naar de dood**, dat onder de originele titel *Lie down with lions* inmiddels al was opgerukt naar de Amerikaanse top-tien. Hoewel het al weer bijna een decennium geleden verscheen, is Follett voor veel lezers nog steeds vooral de schrijver van *Eye of the Needle*. Door die thriller, die in Nederland als *Door het oog van de Naald* uit kwam, werd hij een van de jongste miljonairs onder de misdaadschrijvers. Voor zijn dertigste kwam het geld al zijn oren uit, maar de lust om te schrijven bleef bestaan. Het succes van *Eye of the Needle* bleek geen incident. Follett had de kunst van het bestsellerschrijven onder de knie gekregen, zodat hij vijf boeken later nog steeds niet op zijn financiële vermogen heeft hoeven in te teren. Voor zijn doorbraak was Follett nauwelijks bekend. Dat ging zelfs zo ver dat veel lezers dachten dat *Eye of the Needle* zijn eerste boek was in plaats van zijn elfde.

De televisie-Spenser (rechts) bezig

gesprek met Ken Follett

tussen twee mannen. Dat idee schreef ik in een paar alinea's uit en toen moest ik het boek maar gaan maken.

Al Zuckerman, mijn Amerikaanse agent, was de enige die meteen zag dat het een ongelooflijk succes zou worden en in Al had ik het volste vertrouwen. Hij was de literaire agent die de Amerikaanse belangen van mijn Engelse agent vertegenwoordigde en zo kwam ik met hem in contact en ik had al snel in de gaten dat hij veel beter was dan mijn Engelse agent. Al is een Newyorker die televisiefuillletons schreef vroeger en toneelstukken produceerde. Je zou kunnen zeggen dat hij bijna talent heeft als schrijver, maar hij is vooral goed als redacteur. We werken heel intensief samen. Je zou bijna kunnen zeggen dat we samen een boek opzetten. In de tijd voor *Eye of the Needle* stuurde ik hem altijd mijn boeken toe en dan schreef hij terug dat dat boek niet te verkopen viel in Amerika en dan volgde er een heel stel redenen. Omdat ik toch al niet verwachtte dat dat zou gebeuren, trok ik me er niet veel van aan. Hoogstens dacht ik "wat een lul is die man", maar langzaam maar zeker begon ik aan te nemen wat hij me schreef. Ondertussen begon ik het schrij-

ven ook onder de knie te krijgen, maar ik heb zeker van hem ook een hoop geleerd. Toen ik hem de opzet van *Eye of the Needle* stuurde, kreeg ik tot mijn verrassing niet zijn standaardbrief dat dit boek niet in Amerika was te verkopen. In plaats daarvan schreef hij dat het een internationale bestseller zou worden. Hij had ook nauwelijks opmerkingen toen ik het boek aan het schrijven was. Zijn enige suggestie was om Lucy, de vrouw, een nichtje van Godliman, de spionnenjager te maken. "Misschien is dat het er te dik opleggen" schreef hij erbij en ik schreef terug dat ik dat inderdaad te opgelegd vond. Daar liet hij het toen bij. Als hij echt iets vindt dan blijft hij aandringen, maar tenslotte ben ik degene die besluit hoe iets wordt. Op die manier blijft de balans ook in evenwicht. Hij is blij dat ik in staat ben om te weten wat ik wil.

Ja en natuurlijk bleek dat Al Zuckerman gelijk had. Achteraf waren er wel meer mensen die zeiden dat ze het hadden zien aankomen, maar hij was de enige die vierkant van te voren het succes voorspelde. Zo werd ik al voor mijn dertigste een grote jongen in de boekenwereld. Ik weet eigenlijk niet voor wie dat nog meer geldt. Stephen King is de enige die me te binnen wil schieten, die is ook van mijn leeftijd. Maar King die stelt iedereen in de schaduw, die is de meest succesvolle auteur uit de Amerikaanse geschiedenis en hij is ook verschrikkelijk productief. King schrijft elke dag, behalve op zijn verjaardag, op Eerste Kerstdag en op *Thanksgiving*. Het is ongelooflijk dat hij én zo productief is én zo goed. Ik houd ook wel van schrijven, maar ik kan het niet zeven dagen per week het hele jaar volhouden. King houdt nergens anders van, behalve van schrijven. Ik geloof dat hij zelfs niet aan het uitgeven van zijn royalties toekomt.

Na *Eye of the Needle* heeft Follett alleen nog maar bestsellers geschreven. Spanning, in combinatie met avontuur en romantiek, dat werkte en natuurlijk duidelijkheid voor de lezer wie de schurken zijn.

"Als je een gewoon boek schrijft, dan zeggen de mensen die het hebben gelezen 'Ja, dat was een aardig boek', maar daar blijft het bij. Bij een bestseller krijg je het fenomeen dat de lezer onmiddellijk naar iemand anders toestapt en zegt 'Nu, heb ik toch een goed boek gelezen'. Je boek wordt dan door de lezers aangeprezen. Ik weet nu dat er miljoenen mensen zijn die van mijn boeken houden en als er een nieuw boek van me verschijnt dan rennen ze naar de winkel. Dat legt natuurlijk een druk op mij om ervoor te zorgen dat ze niet teleurgesteld worden, maar zo'n druk vind ik niet erg. Iedereen zou de druk moeten voelen dat hij zijn werk goed moet doen, daar ga je heus niet dood aan. Dat zorgt er alleen maar voor dat je geeft wat je kan. Ik weet dat mijn lezers een boek willen hebben waarin het duidelijk is wie er

deugt en wie niet. Je moet een conflict weten te vinden waar dat meteen duidelijk is en dat valt nog niet mee. Voor *Lie down with lions* heb ik daarom Afghanistan gekozen, omdat iedereen vindt dat de Russen daar niet deugen en de rebellen juist aan de goede kant staan. De Tweede Wereldoorlog was natuurlijk ook zo'n oorlog. Zelfs mijn Duitse lezers zijn het met me eens dat de Nazi's niet deugden en in mijn boeken zijn de goeden juist extra goed en de kwaaien juist slecht. Dat heb je als je spannende boeken schrijft. Op zijn hoogst maak ik de goeden iets minder goed en de kwaaien iets minder slecht, maar ik kan bij mijn lezers niet aankomen met een verhaal waarin halverwege op eens blijkt dat de goeden juist de kwaaien zijn.

Afghanistan is ook erg geschikt als locatie. Het landschap is kaal en wreed. Je hebt er hoge bergen en diepe ravijnen en het kan er moordend heet of juist koud zijn. De hoofdpersoon van *Lie down with lions* is een Engelse vrouw die met een Franse arts is getrouwd die voor de Russen werkt. Ze komt een Amerikaan tegen, een CIA-agent in Afghanistan, en daar wordt ze verliefd op. Het verhaal is eigenlijk één grote achtervolging en dat door dat indrukwekkende Afghaanse landschap. Het zal je verder niet verbazen dat er nog de nodige andere dingen gebeuren. In Amerika stond het meteen nummer één en er zijn nu al 400.000 exemplaren van de gebonden uitgave verkocht. Het is mijn best verkochte boek tot nu toe. Het vorige boek heeft 300.000 exemplaren gehaald. Natuurlijk word ik daar wel nerveus van, maar dan toch prettig nerveus en niet akeelig nerveus."

Ook al ben je een formuleschrijver die er rond voor uitkomt dat je erop uit bent om je lezers een paar uurtjes ontspanning te brengen, je moet desondanks toch weer iedere keer een nieuw verhaal verzinnen. In publiciteitsmateriaal staat dat Follett graag gitaar speelt. Komt hij zo in een creatieve bui?

"Nee, gitaar spelen doe ik puur voor ontspanning, om mezelf te amuseren. Het heeft niets met schrijven te maken. Ik heb een elektrische gitaar, een Fender Stratocaster. Dat is een hele goede, die in 1954 is ontworpen. Het is de beste gitaar die de Fender-fabriek ooit heeft gemaakt. Buddy Holly speelde op zo'n gitaar en Jimmy Hendrix en Eric Clapton speelt er nog steeds op. Het is een prima gitaar om de blues op te spelen. Maar als ik een verhaal moet bedenken ga ik aan mijn bureau zitten achter de schrijfmachine of met een pen in mijn hand en dan maak ik een samenvatting en vervolgens een tweede versie daarvan en dan een derde. Soms maak ik wel honderd versies en iedere keer verander ik er wat aan. Een bijfiguur komt naar voren, een ander personage vlat weg. Net zo lang tot ik het gevoel heb dat alles precies past. Nee, drinken helpt daarbij helemaal niet. Integendeel. Drank is het ergste dat er is voor creativiteit. En je moet dus niet denken dat het makkelijk is om je succes te herhalen, in ieder geval

niet voor mij. Ik moet er iedere keer hard aan werken. Als je twintig bestsellers hebt geschreven, kun je je misschien veroorloven een paar maal een slecht boek te maken, terwijl je publiek je toch trouw blijft. Ik heb er nu zes gemaakt en misschien mag ik me nu één slecht boek veroorloven, maar ik maak toch het liefst een boek waar mijn lezers blij mee zijn. Ik wil voor mijn plezier de blues op mijn Stratocaster kunnen spelen en niet vanwege mijn verdriet."

Theo Capel

Made in UK & USA

Americana

Wanneer John Leyden besluit mee te doen aan de race voor het presidentschap van de Verenigde Staten, schakelt hij zijn vroegere vriendin Zee Quist in om zijn campagne te leiden. Leyden is van Ierse afkomst, in Amerika geboren en opgegroeid in een pleeggezin. Om zeker te zijn dat de a.s. president zo smetteloos is als hij zich voordoet, huurt Zee een zekere James Hamilton in om eens fjintjes uit te zoeken hoe dat nou met die Ierse familie zat. Hamilton neemt hiervoor de in Londen wonende Warwick Todd in dienst die vol ijver aan het spuren slaat. Helaas komen er al snel vreemde dingen over Leyden's grootvader boven tafel. Men is er heel niet gelukkig mee in het verre land A. Als dan Leydens broer zich er ook nog mee gaat bemoeien, wordt het helemaal een grote ellende. Enfin, het lukt Todd toch om het hele doen en laten van grootpapa na te gaan; het blijkt een vreemde snuiter geweest te zijn. Tot zover is het een aardig boek. Maar Duncan Kyle wist blijkbaar niet van ophouden met zijn ellende. *The Dancing Men* (Fontana, VD, 16,65) is dan ook een snotterboek van de bovenste plank.

Nelson de Mille is een schrijver van dikke boeken en met *Word of honour* (Grafton, VD, 19,20) heeft hij weer een zwaargewicht, van 750 pagina's, op de markt gebracht. Je kan je afvragen of de omvang van dergelijke papiermassa's zich evenredig verhoudt met de spanning van het verhaal. Dat doet niets af aan het feit dat De Mille een bijzonder interessant onderwerp heeft aangepakt. Een Amerikaans zakenman wordt geconfronteerd met een boek, getiteld *'Hue, death of a city'*, waarin hij

wordt beschreven als een Amerikaans officier die deelnam aan een moordpartij op de burgerbevolking. Deze beschuldiging ontwricht geleidelijk aan zijn gehele leven. Uiteindelijk wordt hij voor de krijgsraad gedaagd. Ondanks de wijdlopgheid hier en daar blijft het een belangwekkend verhaal met uiteindelijk toch nog een verrassende ontknoping. (WV)

Over naar Rusland

Met T.J. Binyon's *Swan Song* (TOR VD, 14,75) komt de zoveelste 'Russische' thriller op de markt, maar behalve dat de auteur goed op de hoogte blijkt van de namen van de metrostations van Moskou, is hier ook sprake van een aardige variatie op het thema 'God overwint Lenin', waarin de hoofdpersoon net zo gemanipuleerd wordt als de lezer en ook nog een link wordt gelegd met het Amerikaanse fundamentalisme en de presidentsverkiezingen. Godsdienstwaanzin als cultureel raakvlak tussen Oost en West; we gaan geen blijde toekomst tegemoet. (RK)

Take-over (Fontana, VD, 19,20) is het tweede boek van Bart Davis. Het verhaal speelt zich af in het grimmige Rusland, waar ene Malenkov premier is. De staatsman is al oud en behoorlijk ziekelijk, maar nog niet van plan de touwtjes uit handen te geven. Als hij lont van een op handen zijnde coup ruikt, verschanst hij zich met enkele getrouwen in een afgelegen *dacha*. Daar ontwikkelt men een bizar verdedigingswapen in de vorm van een computer die met kunstmatige intelligentie gezegend is. Het wonderapparaat heeft bovendien toegang tot de meest geheime KGB gegevens en kan het Sovjetleger zijn wil opleggen. De coup kan dus alleen slagen als het apparaat uitgeschakeld wordt. Deze informatie heeft de Pravda-journalist Alexi Petrov. Hoe belangrijk die gegevens zijn, ontdekt Petrov dankzij de wat hardhandige ondervraging van de KGB. Hij zet alles op alles om Malenkov te helpen. Een SF thriller. (KK)

Vanuit Polen worden mensen geronseld die in Amerika op universiteiten en laboratoria moeten spioneren. Als pressiemiddel gebruiken de Sovjets een nog in Polen verblijvend familielid. Het is een heel netwerk van spionage, dat door Devereaux alias de November Man wordt ontdekt. Ondertussen worden zowel Devereaux als zijn geliefde door de gehele spionageputte op de hielen gezeten. Het ontwarren van de spionnenkluwen leidt via een aantal doden en gewonden naar een verrassend eind. Volgens de New York Times is *The Zurich Numbers* van Bill Granger (Pocket books, VD, 16,65) een combinatie van Ian Fleming, John Le Carré en Trevanian. Misschien is dat de oorzaak dat het af en toe wat moeilijk uit elkaar te houden is of iemand van de KGB, de FBI, de CIA, de NSA of gewoon een dubbelspion is. (RK)

Najaar 86

Thomas Leeftang
TV Klassieken

Ab van Ieperen e.v.a.
Filmalmanak 1987

John Howlett
James Dean, een onsterfelijke rebel

Compact Disc
Editie 1986/1987

Alfred Bos, John Peel e.v.a.
Popmuziekjaarboek 1987

Dave Thompson
Bowie

Fay Weldon e.a.
Passie Vruchten

Janwillem van de Wetering
Een zenuwzinking

Walraven
Heksen bestaan niet

Theo Joeke
Klavertje moord

SF 87
De beste science-fictionverhalen van het jaar

Horror 87
De beste griezelverhalen van het jaar

Richard Matheson
Verhalen uit de Twilight Zone

Tekenfilmfestival
Tom en Jerry, Woody Woodpecker en Looney Tunes

Willem Ritstier
Bartje hangt de pias uit

Jim Davis
Garfield onalledaags huisdier

Charles M. Schulz
Snoopy's Verzameld Werk

A. Uderzo
Asterix en de wagenrennen
Asterix en het appelsap

Walt Disney
Mickey Mouse-het levensverhaal van de populairste muis ter wereld

Donald Duck Paperback 1

Filmklassieken

De Wuzzels en de Gummi Beren

Loeb uitgevers

WL Boeken

Willemsparkweg 142
1071 HR Amsterdam

Over de rand

In **A kiss for the enemy** van David Fraser (Fontana, VD, 19,20), een duidelijk buiten het normale T&D-genre vallende roman, worden de lotgevallen beschreven van een Engelse en een Duitse niet onbemiddelde familie kort voor, tijdens en na de tweede wereldoorlog, à la *The Winds of War* (De tv-opnamen kunnen zo beginnen). Hoewel voortdurend gepoogd wordt generalisaties over 'goed' en 'kwaad' te relativiseren, blijken toch de Engelsen vnl. door 'decency' gedreven te worden, de Duitsers door een overdreven gevoel van vaderlandsliefde en de Russen zijn natuurlijk gewoon beesten. Dit neemt niet weg dat er op deze bijna 500 pagina's best lezenswaardige dingen gebeuren en blijft de narigheid redelijk in proportie. De Duitse familie komt er wel het slechtste af, maar gelukkig blijven hun landerijen overeind. De Engelsen overleven, maar ik weet nog steeds niet hoe groot een bataljon nu eigenlijk is. (KK)

Naar mijn weten is nog niet eerder een boek verschenen dat de moord op Sadat als thema had. **A suitable case for corruption** (Penguin, NL, 19,20) van Norman Lewis gaat dus hierover, overigens zonder dat de naam van Sadat één keer wordt genoemd. Hij wordt beurtelings aangeduid als de president of Farao. Zijn grootste concurrent in het Midden-Oosten wordt stevast Horzel genoemd en er lijkt ook geen twijfel over diens echte naam. Ronald Kemp, de hoofdpersoon in deze roman, wordt tegen wil en dank tot medeplichtige aan een aanslag gemaakt. Zijn aanvankelijke verzet tegen de poging van de CIA om hem te recrutereren stuit op weerstand uit onverwachte hoek en zo raakt hij gedwongen zijn rol te spelen tot en met de niet zo verrassende ontknoping. Het boek ontleent zijn waarde vooral aan de knappe beschrijving van de moeizame pogingen van een eenling om overeind te blijven in een vreemd land. De schrijfwijze van Lewis doet heel erg denken aan die van Graham Greene. (FH)

Mo'town

Blijkens de biografische gegevens achterin is **Sugartown** (Fawcett, VD, 14,75) al het vijfde boek van Loren D. Estleman over de Detroitse *private eye* Amos Walker. Estleman toont zich een vaardig beoefenaar van het klassieke ambacht, die met bekwame hand twee schijnbaar losstaande plotlijnen dooreenweeft: een weduwe van Poolse komaf die haar negentien jaar geleden verdwenen kleinzoon wil opsporen, en een uitgeweken Russische schrijver die op mysterieuze wijze wordt bedreigd. Tussen de bedrijven door vindt Amos Walker ook nog de tijd om een thriller te lezen over 'een *private eye* aan de Oostkust die altijd dure sportschoenen droeg en zoveel zeurde over de dingen die hij nooit zou doen, dat je je afvroeg waarom mensen hem überhaupt opdrachten

gaven'. Daar kan Spenser (en Robert B. Parker) het mee doen. (BV)

Geldzucht

Een handelaar-in-staatsleningen wordt opgebeld door een anoniem vrouwspersoon met een nare stem en krijgt enige waardevolle 'voorkennis' in de maag gesplitst. En dat betekent geld verdienen in de financiële wereld. Onze handelaar voelt de narigheid wel hangen, maar geeft niettemin toe. 'Aha', denkt de lezer, 'de analyse van hebzucht die ons op de achterkaf is beloofd.' Niet dus. Meer een voorbeeld van hoe je nare boekjes schrijft. De schrijver van onderhavig werkje – **The Fairy Godmother** door Charles B. Clement (Warner, VD, 14,75) – kiest voor het perspectief van de handelaar. Lekker makkelijk, zo'n ik-figuur: je hoeft nooit meer na te denken welke scènes je al of niet moet vertellen. Maar dan heb je wel een geloofwaardige consistente hoofdpersoon nodig. En die ontbreekt. De handelaar vertelt zijn verhaal afstandelijk, geforceerd cynisch en vol popie-jopie taalgebruik. En bij een verteller met zoveel zelfvertrouwen en zelf-toegedicht gezond verstand passen geen angstneuroses en een belachelijke affectie voor het anonieme vrouwspersoon-met-de-nare-stem. Bovendien valt de intrige net zo flauw uit als je rond bladzij 30 begint te vrezan. Narigheid. (MD)

De nog niet zeer bekende Christopher Hyde heeft met **Maxwell's train** (Bantam, VD, 14,75) een bijzonder spannend boek het licht doen zien. Harry Maxwell, die niet erg geslaagd is in het leven, ontwikkelt met een aantal kornuiten het plan een Amerikaanse trein, de *Amtrak Night Owl* die een lading voert van goudstaven van 35 miljoen dollar, te beroven. Terwijl ze hiertoe nog in aanloop zijn, wordt de trein gekaapt door een bende internationale terroristen die het geld voor nieuwe operaties nodig heeft. De trein raast door grote delen van de Verenigde Staten en Canada zonder dat de autoriteiten er veel aan kunnen doen. Hun rol wordt overigens wel erg slapjanusachtig geschilderd. Maxwell en zijn club nemen uiteindelijk het initiatief de trein terug te veroveren en dat levert een fraaie climax op. De gehele ontwikkeling van de spanningen in de trein en de uitbarstingen van geweld worden uitermate goed en vaak verrassend onthuld. Echt een boek voor de thrillerfanaat (WV).

In de niet te stuiten stroom boeken die in India spelen, komt af en toe een aardig werkje bovendrijven. **A very private enterprise** van Elizabeth Ironside (Fontana, VD, 16,65) speelt voor de verandering niet in de dagen van het Britse kolonialisme en zelfs niet in de nadagen. De aanwezigheid van Brits ambassadepersoneel zorgt echter toch voor de in dit soort boeken bijna gebruikelijke botsing van culturen. De hoofdpersoon, George Sinclair, is niet

precies een speurder, maar iemand die is ingehuurd om de waarheid te verdoezelen. Buitenlandse Zaken is vooral geïnteresseerd in goede relaties met het gastland en na de moord op een lid van het ambassadepersoneel lijken die in gevaar te komen. Het bloed kruipt echter waar het niet gaan kan en na de vondst van een groot aantal goudstaven in de kluis van het slachtoffer, gaat Sinclair tot op de bodem van alle raadsels. Natuurlijk wordt hij geassisteerd door een mooie en interessante vrouw die toevallig ook nog veel van India afweet. Die kennis komt goed van pas, want de vermoorde was een bezeten verzamelaar van Oosters antiek. De werkgever van Sinclair en de ongeschreven wetten van het gastland spannen samen om zijn taak te bemoeilijken. Ironside slaagt er goed in om de problemen die dat veroorzaakt, te verwoorden. (FH)

Filmquiz

Een filmcriticus kijkt uit zijn achterraam in een ander huis met twee vrouwen waarvan er één wel een man lijkt én blijkt te zijn. De nieuwsgierigheid is opgewekt, de man legt contact en ontfermt zich over de hond van het tweetal. Dan gaat het mis in **The McGuffin** van John Bowen (Grafton, VD, 13,60). Bij een politie-inval bij de dames valt de travestiet tijdens een vluchtpoging van het dak en de andere dame schijnt het slachtoffer te zijn van een sexmoord. En dat klopt niet met wat onze hoofdpersoon uit zijn raam heeft gezien. Wie nu aan Hitchcock's *Rear Window* denkt heeft gelijk: *The McGuffin* wemelt van de erudiete en overbodige filmreferenties. Chantage is *the name of the game*. In de halsband van de hond zit een foto van vier hoge heren die een klein jongetje dodelijk misbruiken. De achtervolging wordt ingezet. Geheime diensten en free-lancers uit de informatie-business geven *acte de présence*. Her en der vallen slachtoffers. Het is typisch een verhaal om te laten zien dat iedereen slecht is, en dat de slechterikken toch altijd winnen. *The McGuffin* is echter té geconstrueerd, té bedacht om een gevoel van dreiging en suspense over te brengen. Bowen schrijft droog en humorloos in een poging authenticiteit over te komen. Helaas: de figuren zijn van bordkarton en de lezer blijft onverschillig. Jammer, het begon best aardig. (MD)

Raadsel

Een *conundrum* is een raadsel, en Dunn is de man die het moet oplossen. Auteur Stan Lee brengt in **Dunn's Conundrum** (Warner, VD, 16,65) het als volgt onder woorden: 'Dunn's raadsel: In *The Library*, waar iedereen alles weet, moet verraad geheim worden gehouden totdat de verrader onmaskerd is.' Het is een aardige paradox waarover Harry Dunn, het hoofd

van de geheimste geheime dienst van de Verenigde Staten, *The Library*, een deel van het boek loopt te tobben. Hoe is het mogelijk om het verraad van een van de twaalf leiders van *The Library* aan te tonen als alle informatie die door diezelfde *Library* verwerkt wordt per definitie bekend is aan alle twaalf leiders, en dus ook aan de verrader? Aardiger is echter nog dat de omvang van het verraad lange tijd niet geheel duidelijk is en er dus gezocht moet worden naar een verrader van wie Dunn niet weet wat hij precies verraden heeft of zal verraden.

Stan Lee's boek is niet alleen verrassend in deze ongebruikelijke opzet. Het portret van Dunns organisatie, die FBI, CIA en wat al niet meer overkoepelt, heeft *Big Brother*-achtige trekjes. Het is voor de lezer echter moeilijk vast te stellen of de supermiddelen waarvan men zich bedient wel of niet tot de bestaande mogelijkheden behoren. Camera's die zo klein zijn als boordknoopjes, satellieten die iedere vierkante Russische meter fotograferen vanuit de ruimte, half Washington dat afgeluisterd wordt. Veel science-fiction, vermoed ik, zo gebracht dat je toch een realistisch verhaal leest. Een van de interessantste disciplines binnen *The Library* blijkt *THRASH* de afdeling waar systematisch het afval uit duizenden vuilnisbakken, containers en papieremmers onderzocht wordt. Zelfs dat weet Lee spannend te maken. Vooral als er afval gevonden wordt die geen afval is. (ES)

Gavin Lyall, auteur van een reeks spannende avonturen uit de wereld van de luchtvaart, maakte in 1980 een opmerkelijke ommezwaai. In *The Secret Servant* dook voor het eerst een hoofdpersoon op die niets met vliegen te maken had: majoor Harry Maxim, een legerofficier die wordt uitgeleend aan het Britse ministerie van Algemene Zaken op Downing Street 10. Met dat boek en het daarop volgende *The Conduct of Major Maxim* stapte Lyall over naar de spionage-thriller en de reacties waren over het algemeen juichend. Een nieuwe Le Carré leek opstaan. Ik begon dan ook met hooggespannen verwachtingen aan *The Crocus List* (Pan, VD, 16,65), Lyalls derde verhaal over Harry Maxim. Maar helaas: na een uitstekend begin (met een hoogst vermakelijke politieke discussie in het ouderlijk huis van de majoor) neemt de intrige een wel zeer onwaarschijnlijke wending. Samen met zijn trouwe collega Agnes Algar en zijn angstige superior George Harbinger trekt Harry Maxim een spoor van verwoesting door Groot-Brittannië, Amerika en Berlijn, op zoek naar een geheime club bejaarden, die geen middel schuwt om het Britse volk wakker te schudden en te waarschuwen voor de Rode Russen. De politieke intelligentie die het Deighton/Le Carré-genre zo aantrekkelijk kan maken, wordt hier nodeloos overwoerd door de vreemde geweldneigingen van Lyalls held. Misschien moet Harry Maxim maar eens vlieglessen nemen. (BV)

Britse Misdaadgolven

Nieuwsbrief van Jessica Mann

Foto Fay Godwin

Onlangs verscheen er een boek over het verzamelen van moderne eerste uitgaven en ik besefte toen dat er voor enthousiastelingen voor misdaadboeken eindeloze mogelijkheden liggen om een gokje te wagen. Welke boeken zou je op een veilig plekje moeten bewaren voor een welvoorzienige oude dag, of voor welvarende erfgenamen? Ik vermoed dat de meeste hedendaagse experts van het detectiveverhaal P.D. James als winnaar zouden tippen. Heel wat goed aangeschreven critici die normaal gesproken zich niet met ons genre bezig houden hebben haar nieuwste boek *A taste for death* (Faber) als een meesterwerk begroet. Om precies te zijn, het werd met een plechtigheid benaderd die normaal gesproken alleen maar is weggelegd voor zware literaire romans en het is zelfs voor de beroemde Booker Prijs voorgedragen. Zelf vind ik het boek nogal gewichtig, net als de reacties die het kreeg. Je vindt er geen grapjes in en de lichte toets in dit moordmysterie ontbreekt. In plaats daarvan krijg je een zeer gedetailleerde beschrijving van de plaatsen waar het verhaal speelt en van de personages en daardoor vertraagt de handeling onvermijdelijk. Maar toch, het is een heel erg leesbaar boek, net als de boeken van de naaste concurrent van P.D. James in het genre, Ruth Rendell, van wie de boeken zich ook goed tot verzamelen lenen. Rendell is ongelooflijk ijverig – ik las een keer een citaat dat ze op de dag dat ze een boek afheeft, meteen aan het volgende begint. Dat is een nogal deprimerend bericht voor haar luire collega's, zoals ik. Maar het verklaart natuurlijk wel hoe ze erin slaagt, zoals meestal het geval is, om twee boeken per jaar uit te brengen. Haar beste tot nu toe volgens mij, is het eerste boek dat ze nu onder pseudoniem heeft uitgebracht. Bar-

bara Vine noemt ze zich en het boek, *A dark adapted eye* (Viking Press) gaat over de bespiegelingen van een volwassene over een misdaad die zij meemaakte als kind en waarvan ze de gevolgen ervoer. Bijna hetzelfde thema vind je in het nieuwe boek van Peter Lovesey *Rough cider* (Bodley Head). Het zijn allebei goede boeken voor mensen die nostalgie leuk vinden.

Boeken die zijn gebaseerd op de politieke situatie van onze tijd en de opvattingen daarover, zullen het veel minder lang uithouden, vermoed ik. Over enkele jaren al zullen we die boeken eigenlijk niet meer goed kunnen volgen. Maar er zijn vandaag de dag stapels politieke misdaadboeken te vinden, die variëren van impliciet rechts, zoals al het werk van William Haggard – wiens nieuwste boek *The Martello Tower* (Hodder & Stoughton) heet – tot duidelijk linkse boeken, zoals *Intensive care* van Peter Dunant (Deutsch). Dat soort boeken zijn leuk voor de lezer die de opvattingen van de schrijver deelt, maar als dat niet het geval is, ben ik bang dat ze tegenvallen.

Gelukkig kun je politiek ook met veel humor benaderen. Robert Barnard doet dat in *Political suicide* (Collins) en dat is een gemakkelijk boek en op het niveau dat we van hem zijn gewend. Hij slaagt er altijd in een nieuw licht te werpen op zaken die we als bekend hebben aangenomen en dat is vermakelijk en verhelderend. Als u zijn boeken nog niet kent, begin er dan eens aan. Ze zijn allemaal weer anders, maar ze zijn erg de moeite waard.

Jessica Mann

P.S. Op 11 september verscheen er een nieuw boek van mijzelf. Het heet *A kind of healthy grave*.

Zwijnaardse stwg 6 9000 Gent

BOEKHANDEL WALRY

U KUNT ER WAT VRAGEN

Thrillers en Detectives bij voorbeeld

tel: 091-229167

Het eeuwig durende leven van Sherlock Holmes en andere raadselen, opgetekend door zijn trouwe metgezel dokter Watson

Al tijdens het leven van Sir Arthur Conan Doyle doken er parodieën van zijn Sherlock Holmes-verhalen op. Pastiche min-der, die vallen immers snel, zeker als ze goed geslaagd zijn, onder de categorie plagiaat. Doyle zelf heeft altijd de boot afgehouden om toestemming te geven een pastiche te publiceren. De Meester mocht zich dan in de laatste periode van zijn leven laten bedotten met foto's van elfen en bewijzen voor geestverschijningen, als het om de financiële exploitatie van zijn detective ging, was hij nog even kien. Toch dreef en drijft niet uitsluitend geldzucht de navolgers en nabootsers van Doyle. De aantrekkingskracht van de Holmes-figuur speelt ook een grote rol. Doyle moest Holmes op aandrang van zijn lezers weer tot leven wekken, nadat hij hem in een water- val had laten tuimelen en na de dood van Doyle in 1930 kwam er langzamerhand een stroom nieuwe Sherlock Holmes-verhalen op gang, in de loop van de tijd vooral pastiches. Holmes moest duidelijk onder ons blijven.

Overal waar Holmes-liefhebbers wonen, worden nieuwe verhalen gemaakt – in ons land recent door Ethel Portnoy en Martin Koomen – maar de meeste komen uit Engelstalige landen. Een gunstig voorbeeld is *The Seven-Percent-Solution* (1975) van Nicholas Meyer. Perfect in de stijl van Watson wordt hier op een bijzonder inventieve manier een nieuw licht geworpen op de dood & herrijzenis van Holmes, met Sigmund Freud in een bijzonder interessante bijrol.

Naar aanleiding van Meyers boek ben ik ooit begonnen met het verzamelen van pastiches en parodieën en in 1979 meende ik al daarover een stukje te kunnen schrijven. Dat was de argeloosheid van de beginner: het totale aantal verhalen moet met een getal van zeker vier cijfers worden aangeduid en in de loop der jaren heb ik daarvan nog maar een fractie onder ogen gekregen. Alleen al de nieuwe Holmes-verhalen die de laatste jaren voor een groter publiek toegankelijk zijn geworden, vormen zo'n grote boekenplank dat je ze in verschillende categorieën moet onderverdelen voor je er greep op hebt.

Om te beginnen worden er allerlei soorten pastiches speciaal voor de jongeren-markt vervaardigd, al dan niet in stripvorm. Sommigen hiervan hebben de *Baker Street Irregulars* als hoofdpersonen, straatjongens, die zoals we bij Doyle konden lezen, klusjes voor de Grote Detective verrichtten. Een handige vondst. In andere kinderboeken doen jongeren in onze dagen alsof ze BSI's zijn. Dat zijn zonder uitzondering flauwe boekjes, je kunt dan

net zo goed gewoon Enid Blyton lezen. Behalve pastiches waarin Holmes en Watson door een jeugdige speurneus worden geassisteerd, zijn er veel waarin het duo zelf de hoofdrol speelt, maar dan getransformeerd tot dieren. Holmes als muis, vos of hond. Ik geef de voorkeur aan Heer Bommel.

Serieuzer is de categorie waarin Holmes historische zaken weet op te lossen. Zeer geliefd bij pasticheurs is het geval Jack the Ripper (Een onbekende vermoordde in 1888 op gruwelijke wijze zes prostituées). Ellery Queen zowel als Robert Weverka houden het op een ontaarde jonge edelman. William Baring-Gould op een psychotische inspecteur. Volgens Arthur Douglas is Watson de vader. De goede dokter beschikte inderdaad over de voor de verminkingen vereiste medische kennis, evenals Holmes zelf, die het in de visie van Robert Lee Hall heeft gedaan. Het boek van Hall kent een ontroerende slot-scène waarin de liefde van de monsterlijke detective voor de goede dokter sterker is dan zijn moordlust.

Peter Neugebauer laat in een Duitstalige pastiche Holmes en Watson de waarheid rondom de dood van Ludwig II ontdekken. Behalve hun opdrachtgever Bismarck ontmoeten zij ook een geheimzinnige Baron Blixen. Edmund Aubrey laat het tweetal in Dallas rondwandelen, waar Holmes uiteraard weet te reconstrueren hoe de moord op Kennedy in elkaar zat. Misschien dat ik te bekrompen ben, maar zo'n anachronisme maakt voor mij een pastiche al bij voorbaat mislukt, hoe aardig en intelligent Aubrey verder te werk is gegaan.

Dan zijn er pastiches met historische figuren, waarbij echter het probleem waar het om gaat fictief is. Martin Koomen laat in een Nederlandse pastiche de kleine prinses Wilhelmina verdwijnen. Holmes en

Watson vinden haar terug in een Amsterdamse volksbuurt! Het verblijf tussen haar toekomstige onderdanen oordeelde de jonge Oranje nodig voor haar edukatie. Ik vind Koomens benadering te monarchistisch, vergeleken met die van Doyle en zijn Engelstalige navolgers. En Koomens uitgangspunt, *The Delicate Affair of the Reigning Family of Holland*, waarnaar Watson in *A Scandal in Bohemia* verwijst, heeft natuurlijk eerder met het wan-gedrag van Willem III (Koning Gorilla) te maken. Randolph Collins confronteert de twee speurders met de Bloomsbury Group en aanverwanten, op zoek naar Wittgensteins brein. Je ziet van de beroemdheden het bos van het verhaal niet meer. Het is kennelijk niet eenvoudig, zo'n half-historisch project.

In een aparte en bijzonder interessante groep pastiches gaat de auteur via Holmes en Watson een bestaand werk uit de wereldliteratuur te lijf. Loren D. Estleman laat Holmes de werkelijke achtergronden vinden van het gedrag van Watsons oude leermeester Dr. Jekyll. In een ander boek van Estleman zorgt de detective ervoor dat Dracula de Engelse bodem ontvlucht. Fred Saberhagen gaat hierin nog verder en maakt Holmes en de Transylvanische graaf (die in Saberhagens boeken een positieve figuur met wat lastige eetgewoonten is) bondgenoten in het Goede. Manley Wade Wellman doet H.G. Wells' *The War of the Worlds* nog eens over met Holmes en Watson als reders van onze planeet en George H. Smith publiceerde min of meer een vervolg op deze geschiedenis.

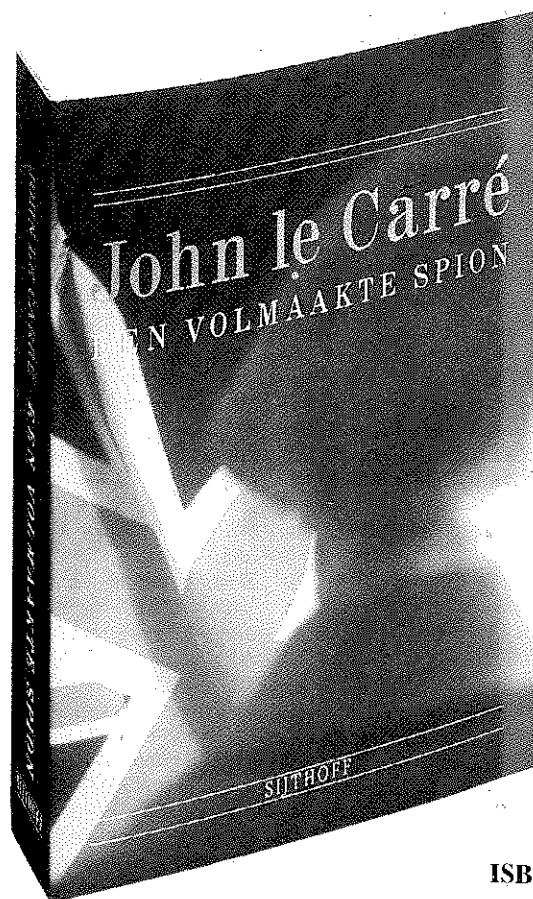
De meeste titels die ik hierboven heb genoemd zijn redelijk van kwaliteit. De pasticheur doet zijn best om een aannemelijke *manuscriptgeschiedenis* te bedenken, probeert de stijl van Watson te benaderen en doet de *'canon'* niet meer geweld aan dan voor zijn verhaal nodig is. Minder geslaagd zijn bijvoorbeeld de boeken waarin andere personages van Doyle een hoofdrol spelen. Kingsley Amis laat Watson zonder Holmes maar met de mooie Dolores een zaak oplossen. Dat kan nog net, omdat Watson de auteur blijft. Michael P. Hodel en Sean M. Wright laten Holmes' broeder Mycroft een episode uit diens diplomatieke carrière beschrijven; John Gardner in Engeland en Michael Kurland in Amerika kozen Moriarty als hoofdpersoon. Aardige boeken, maar ze verwijderen zich toch te ver van de wereld van Baker Street 221b zoals we die kennen. Ook ben ik niet zo geïnteresseerd in het leven van Mrs. Hudson zoals Vincent Starrett dat ooit optekende. Marvin Kaye schreef een bijzonder ambitieuze roman met James Phillimore (*'who, stepping back into his own house to get his umbrella, was never more seen in this world'*) als hoofdfiguur. De man maakt een ware odyssee door de Victoriaanse literatuur. Leuk, maar zonder een consistente intrige. Langzamerhand zijn we zo aangeland bij pasticheurs (moeten we hen nog zo noemen?) die een ander genre bedrijven dan het klassieke detective-verhaal. Zoals

John le Carré

EEN VOLMAAKTE SPION

Heeft John le Carré zichzelf weer overtroffen? In zijn nieuwste boek **EEN VOLMAAKTE SPION** dringt hij dieper dan ooit door in het wezen van de dubbelspion. Magnus Pym, een aardige charmante en vreemd genoeg onschuldige man gaat een bizar dubbelleven leiden. Hij ontwikkelt zich tot de volmaakte agent, behoedzaam manoeuvrerend in het macabere spanningsveld tussen Oost en West.

John le Carré opnieuw op eenzame hoogte.

PRIJS f 34,50

520 blz.

ISBN 90 218 4062 6

SIYTHOFF

Arthur Byron Cover die een avantgardistische SF-roman schreef of Philip José Farmer die 'aantoont' dat de bovengenoemde Phillimore een ectoplasma van een andere planeet is. En tenslotte Michael Dibdin die Watson laat vertellen dat Holmes en zijn antagonist Moriarty uit de tweeëntwintigste eeuw afkomstig zijn, hetgeen hun geweldige talenten zou verklaren.

Toch zijn deze boeken nog te verkiezen boven de 'diversen' waarin Holmes, noch één van Doyle's andere protagonisten spelen, maar waar achterkleinzonen, postbodes, verveelde Engelse bourgeoisen de detective naspelen, en andere tijdgenoten van ons de show stelen. Julian Symons (die n.b. in zijn monumentale studie *Bloody Murder* zegt een hekel aan dit soort verhalen te hebben) beschreef het lot van een tv-acteur die zich zozeer met de rol van Holmes identificeert dat hij meent ook diens gaven te bezitten.

In de rest van dit artikel wil ik mij liever concentreren op de nieuwe Holmes-verhalen die het afgelopen jaar tot ons zijn gekomen. Laat ik met het meest oninteressante beginnen. *The Murder of Sherlock Holmes* van James Anderson is gebaseerd op een aflevering uit de tv-serie *Murder She Wrote* die bij ons door de NCRV wordt uitgezonden. Heldin Jessica Fletcher wordt geconfronteerd met het lijkt van iemand die zich voor een gecostumeerd bal als de Grote Detective had uitgedost. Dit is de enige link met de creatie van Doyle. Goedkope exploitatie van de naam derhalve. Van dit laatste kun je T. Coraghessan Boyle moeilijk beschuldigen. *Rupert Beersley and the Beggar Master of Sivani-Hoota* uit de bundel *Greasy Lake* moet je lezen om te ontdekken dat deze Beersley een incarnatie van Holmes is. Helaas blijkt het een flauwe parodie waarin Holmes een racist is en evenals zijn Watson zwaar verslaafd aan de opium. Ik moet wel opmerken dat in de rest van de bundel Boyle een bijzonder interessante jonge Amerikaanse auteur blijkt te zijn. Zo ontdekt de Holmes-vorser ook nog eens iets nieuws.

Bijzonder veel genoegen heb ik beleefd aan *Young Sherlock Holmes* van Alan Arnold, dat ook in het Nederlands is verschenen. Volmaakt is het boek (gebaseerd op de film *The Pyramid of Fear*) volstrekt niet, maar het is bijzonder spannend en het werpt een nieuw licht op Holmes. Watson vertelt hoe hij als zestienjarige jongen op een Londense kostschool bevriend raakt met Sherlock Holmes. Deze heeft zowaar een vriendinnetje, Elisabeth, het nichtje van een excentrieke professor die met een vliegtuigstel in de weer is. Ook de jonge Holmes experimenteert – met chemicaliën – en hij is al zeer geïnteresseerd in de misdaad. Samen met Watson en Elisabeth ontdekt hij dat een sinister Egyptisch genootschap de slachtoffers via giftige pijltjes gruwelijke hallucinaties bezorgt, waaraan zij zonder uitzondering sterven (uitgezonderd het jeugdige driel). Ze weten de bende uit te schakelen, maar helaas overlijdt Elisabeth, waarmee Holmes' toekomstige afzijdigheid van

vrouwelijk gezelschap wordt verklaard. We vernemen ook dat hij aan een ernstig jeugdtrauma lijdt. Net als in *The Seven-Percent-Solution* is dit veroorzaakt door het overspel van een van zijn ouders. Dit keer is de vader de overspelige en is het zijn zoon – in zijn manie tot schaduwen – die het delict ontdekt. Minder sterk is de nadruk waarmee in *Young Sherlock Holmes* wordt onthuld hoe Holmes aan zijn *deerstalker*, cape en trompetpijp is gekomen: drie attributen die nooit door Doyle zijn bedacht. Elke waarachtige pasticheur verzwijgt ze! Een algemener bezwaar geldt het hele kader van het boek. Het tweetal heeft elkaar in werkelijkheid (ach, wat zeg ik nu!) pas jaren later voor het eerst ontmoet, nadat zij door Watsons collega Stanford aan elkaar waren voorgesteld. Plaats van handeling was het St Bartlomew Hospital en de datum 1 januari 1881. 'You have been in Afghanistan, I perceive.', waren de historische woorden die Holmes bij deze gelegenheid uitte. Nu mag iemand best beweren dat de eerste ontmoeting toch jaren vroeger plaatshad, maar als lezer verwacht je dan wel een overtuigende verklaring voor de 'fout'. Frank Thomas doet zoiets wel bij zijn *Sherlock Holmes and the Treasure Train*. Bovendien verwijst hij regelmatig naar bekende zaken, bekritiseert hij 'vergissingen' van Watson via noten. De sfeer is redelijk en de intrige (die lijkt op die van Doyle's *The Lost Special*) kan er mee door. Thomas is dan ook geen beginnende, het is zijn derde pastiche-roman, buiten twee boeken waarin Holmes een bridge-talent is. Zijn drie boeken vertonen bovendien intern enige consistentie. Een opmerkelijke kwaliteit, maar Thomas is af en toe wat slordig en hij documenteert zich niet voldoende. Het mag aannemelijk zijn dat Mycroft het hoofd is van de Britse geheime dienst en dat de Diogenes Club als cover daarvoor fungeert, geen enkele Duitser heet Wolfgang von Shalloway en een Nederlander die *Van Seddar* heet moet ik nog steeds tegenkomen. De boeken zijn ook iets te dik, net als hun 'auteur': Watson eet te veel, is te vaak een wat komische volslanke held. Dat is onuitroeibaar in Engelstalige pastiches (zie ook *Young Sherlock Holmes*), die eetmanie van Watson. Het stamt helaas af van de slechte verfilmingen uit de jaren veertig en vijftig.

Iemand als Daniel Stashower heeft zich dit soort kritiek aangetrokken, getuige zijn *Sherlock Holmes and the Ectoplastic Man*. Anders dan de titel suggereert gaat het hier om een degelijke, met zorg vervaardigde pastiche. De ectoplasmatische man was een bijnaam van de duivelskunstenaar Houdini. Vanwege de ongelooflijke manier waarop deze zich uit boeien en andere bewegingsbeperkers kon bevrijden. Het is een half-historisch verhaal. Houdini treedt in Londen op en wordt van een misdaad verdacht. Holmes belooft hem zijn onschuld te bewijzen en krijgt de boeienkoning zover dat deze niet uit zijn cel ontsnapt. Het speurdersduo stuit op een affaire tussen de Prince of

Wales en een Russische gravin, een leuke correctie van Doyle's *'A Scandal in Bohemia'* (want daar ging het natuurlijk over Prins Edward, maar dat kon je niet schrijven in het Victoriaanse Engeland). Het bondgenootschap tussen Holmes en Houdini is een goede vondst en niet vergezocht. Sir Arthur Conan Doyle en Houdini kenden elkaar namelijk vanwege een gemeenschappelijke belangstelling voor Gene Zijde. Doyle wist Houdini ervan te overtuigen van de echtheid van een serie elfen-foto's en de Amerikanen nam ze mee naar zijn vaderland. Het heeft de reputatie van geen van beide heren goedgegaan. Stashower verzet zich expliciet tegen het gebruik van attributen en zinnigjes als *'Elementary, Dear Watson'* en verwijst kundig naar bekende zaken. Zo laat hij Watson al de speculant Thurston ontmoeten en blijkt hij *The Seven-Percent-Solu-*

tion te kennen. Als meer pasticheurs naar de boeken van voorgangers verwezen, zou dit de consistentie van hun werk zeer ten goede komen. In het kader van de rehabilitatie van Watson – ik ben daar een groot voorstander van – laat Stashower Holmes met stelligheid verklaren dat Watson zich in zijn verhalen veel te bescheiden afschildert. Toch gedraagt de dokter zich wat tuttig tijdens een vliegavontuur, een van de zwakkere passages in het boek, dat ook wel een iets steviger plot had kunnen gebruiken. Al met al zou Stashower kunnen uitgroeien tot één van de betere pasticheurs.

Bovenstaande verhalen zijn romanlang (te lang soms), maar bij Penguin verscheen een bundel verhalen: *The Further Adventures of Sherlock Holmes* (zie ook Kort Amerikaans, T&D 86/1) Redacteur is Richard Lancelyn Green, die voor dezelfde uitgeverij al een verzameling brieven aan Sherlock Holmes (nogal oninteressante) had geredigeerd, alsmede een collectie van alles wat Doyle over Holmes had geschreven buiten de gepubliceerde

verhalen. Voor Secker & Warburg maakte Green drie boeken: één met Doyle's essays over fotografie, één met diens brieven aan de pers en één met ongebundelde verhalen. Zeer degelijk verantwoord allemaal, alleen al de introductie bij Doyle's Sherlockiana heeft de lengte van een boek. Die degelijkheid breekt Green wat op bij *The Further Adventures*. Lange inleidingen zijn echt niet voor alle elf opgenomen verhalen nodig. Wel voor *'The Adventure of the Sheffield Banker'* van Arthur Whittaker, omdat het, aangetroffen tussen Doyle's nagelaten papieren, door de erfgenamen jarenlang als authentiek is beschouwd. Dat een van die erfgenamen, zoon Adrian Conan Doyle, zelf ook pastiches maakte, zoals het door Green opgenomen *'The Adventure of Arnsworth Castle'*, verdient inderdaad ook verduidelijking. Bij de rest van de verhalen is dit soort informatie minder noodzakelijk. Daarnaast werkt de degelijkheid in Greens selectie minder positief. Elk van zijn uitverkorenen probeert pijnlijk nauwkeurig de stijl van Watson na te volgen en lardeert zijn geesteskind met gaslicht, koetsjes en sombere landhuizen. *The Further Adventures* doen daarom erg denken aan de saaiere van Doyle's eigen hand, want ze missen het vleugje bizarre dat de betere van de Meester kenmerkt. Ook hier is *good old Julian Symons* weer present en ook deze keer met een minder sterk voorbeeld. Toch is in Greens bedagde gezelschap de oude imker Holmes van Symons een verfrissing – hij lost nog één keer een probleem op en vertelt terloops dat Watson het op een drinken heeft gezet, waardoor diens handen te stijf zijn om te schrijven. Wanneer Green een tweede selectie maakt, hoop ik dat hij bij die gelegenheid wat meer van dit soort speelsere pastiches opneemt. Al geloof ik niet dat John Lennons *'The Singular Experience of Miss Anne Duffield'* (met Shamrock Wombs en Dr. Whopper) ooit genade in zijn ogen zal kunnen vinden. (In *A Spaniard in the works*).

Ook al geeft Daniel Stashower hoop, soms word je erg moe van de gedachte aan al de nieuwe Holmes-verhalen die de komende jaren vast en zeker zullen verschijnen. Met Kerstmis 1987 is het bijvoorbeeld een eeuw geleden dat *A Study in Scarlet*, Doyle's eerste Holmes-verhaal, verscheen. De uitgevers zullen deze datum niet ongemerkt laten passeren en ik zet me bijvoorbeeld schrap. Zal het allemaal elementair zijn of zullen er ook juweeltjes tussen zitten?

August Hans den Boef

Hoe schrijf ik mijn eigen Sherlock Holmes-verhaal? In: *Maatstaf* 27e jrg., nr. 2, februari 1979.

Dode kapitalisten

Nieuwsbrief van Josh Pachter

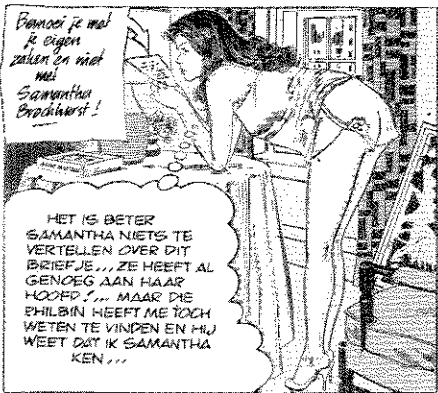
Beste Aflevering van een Televisieserie: Nick Garris – **THAT AMAZING FALSWORTH** (Amazing stories, NBC)
Speciale Trofee voor het Beste Toneelstuk: Rupert Holmes – **THE MYSTERY OF EDWIN DROOD** (Imperial Theater)

De volgende middag kreeg in Bogie's Restaurant Doug Allyn de prijs voor het beste debuutverhaal voor **FINAL RITES** (AHMM). Deze prijs, de Robert L. Fish Memorial Award, werd dit jaar voor de derde keer uitgereikt.
Zoals u ziet, is er een Edgar voor diverse categorieën. Ik begrijp dat er in Nederland nu ook een prijs is ingesteld voor de **Beste Misdaadroman**. Dit jaar zat er bij de Amerikaanse nominaties een boek bij van Dick Lochte (**Sleeping Dog**). Wat toevallig dat er in Nederland ook een auteur is met praktisch dezelfde naam (de Lochte). Ik heb me laten vertellen dat het bij jullie om een pseudoniem gaat. Dick Lochte bestaat echt. Zijn boek is een soort komische *private eye*-roman waarin een oudere detective en een tienermeisje om en om het verhaal over dolle avonturen in Californië vertellen. Het is verder duidelijk dat Janwillem van de Wetering (en ik als vertaler) naast de prijs heeft gegrepen met **THERE GOES RAVELAAR**.

Mag ik jullie verder wijzen op een nieuw Amerikaans tijdschrift. Na pas vier afleveringen is **MYSTERY SCENE** uitgegroeid van een matig interessante nieuwsbrief van 4 pagina's tot een blad dat je absoluut niet kan missen, dat nu 100 pagina's heeft. Het is een breedgeschakeerd blad met vraaggesprekken, columns, artikelen en boekbesprekingen. Tot nu toe is het om de maand verschenen, maar ik heb begrepen dat Bob Randisi en Ed Gorman (die allebei ook misdaadboeken schrijven) er een echt maandblad van willen maken. Er komt binnenkort ook plaats voor korte verhalen. Een proefnummer kost \$ 4,- en een jaarabonnement \$ 25,-. Schrijf naar **MYSTERY SCENE, 3840 Clark Road SE, Cedar Rapids, Iowa 52403, USA**. Als je een Amerikaans misdaadblad wil lezen, moet je dit nemen!

Josh Pachter

In het novembernummer: Karel van het Reve vindt de sleutel tot zijn eigen misdaadroman

Kijk uit je Doppen

Tachtig procent van alle stripverhalen – en misschien nog wel meer – gaat in een of andere vorm over de strijd tussen goed en kwaad. Wie zich dat realiseert komt voor een aantal merkwaardige feiten te staan. Een voorbeeld: er zijn nauwelijks middenmoters in het T&D-genre. Een overvloed aan tinnel, een zeer select groepje toppers, maar volwassen middenmoters ontbreken vrijwel totaal. Afdoende, vakkundige, min of meer pretentieuze misdaadverhalen voor een ouder publiek: niet te vinden. Alsof alleen de allerbeste stripvertellers in het stripmisdaadgenre tot goede resultaten kunnen komen, en dat alle anderen onmiddellijk onder ieder acceptabel niveau zinken. (Een aanzet tot een verklaring is te vinden in de vorige column).

Deze inleiding zou overbodig zijn als we er niet nóg een goede middenmoter hadden opgeduid, behalve XIII (T&D 84/5) (maar dat was vooral een jeugdstrip).

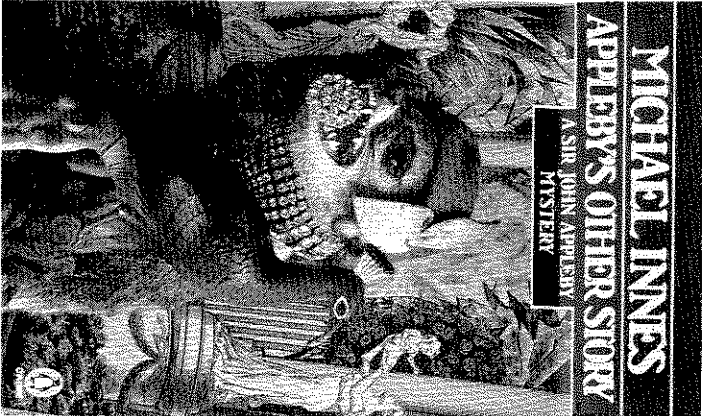
Kelly Green is niet geheel toevallig een Europese strip gemaakt door twee Amerikaanse auteurs die nu eenmaal wat minder artistieke kapsones hebben dan hun collega's op het oude continent. Anderzijds is het juist de artistieke pretentie van stripverhalen in Europa (en de daarmee samenhangende vrijheid!) die de tekenaars in staat stelt hun beste werk te leveren. Kelly Green is de rondborstige weduwe van een doodgeschoten rechercheur die in haar levensbehoefte voorziet als *go-between* in duistere zaken. Zij wordt daarin bijgestaan door een bizar trioetje boeven dat haar helpt uit respect voor haar vermoorde echtgenoot die hen nog eens achter de tralies heeft gezet... Tja, dat is natuurlijk bedenkelijk schmieren, niet? Schmieren is tekenaar Drake ook niet vreemd. Zijn stripcarrière bestond tot voor kort uit de befaamde krantenstrip *Julia Jones*, een *soap-opera* waarin twee zusjes voortdurend aan en af de man gaan. De ene na de andere vrijer ruimt het veld. Ondanks het succes (600 kranten!) begon Julia Jones Drake te vervelen. Het was hem een beetje te braaf. Vandaar de overstap naar het vrijere Frankrijk. Dat was even wennen: Drake's Amerikaanse no-nonsense efficiënte tekenstijl diende aan de Europese kwaliteitseisen te voldoen. Verder ondervindt Drake weinig aanpassingsmoeilikheden: te pas en te onpas betrappen we Kelly Green in haar ondergoed, onder de douche. Het past allemaal in de formule. Vleugje erotiek, snuifje humor, paginaatje sentimentaliteit en *plenty* actie. De intriges zijn bovendien goed verzorgd, niet al te simpel (chantage en ontvoering...) en afdoende cynisch om met alle zoetheit het evenwicht te bewaren. Hollywood in stripland.

Martijn Daalder

(S. Drake & L. Starr: Kelly Green, uitg. Dargaud, f. 6,95 per deel)

Kort Amerikaans

Er wordt wel eens gesteld dat de markt voor misdaadboeken steeds meer op die voor grammofoonplaten gaat lijken. Dat wil zeggen dat nieuwe boeken maar een kort leven zouden hebben en snel door nog nieuwere worden opgevolgd. Dat beeld klopt niet, want een groot deel van de markt drijft op het herdrukken van oud werk. Het leven van een misdaadboek kan zo soms erg lang zijn. Het werk van Michael Innes kan als voorbeeld dienen. Voorlopig zijn we nog niet van commissaris Appleby af en waarom zouden we ook?

Titel	Thema	Sex	Geweld	Oproedende waarde	Oordeel
Kenneth Goodard The alchemist Bantam, VD, 16,65	Supernaturalismen bestrijden	Zinkt in het niet bij...	... Dat alles overheerst	Kwaad moet met kwaad worden bestreden	Iets voor een rubriek 'Walgeuig Amerikaans' (FH)
Michael Innes Death at the chase Penguin, NL, 13,60	Vernieuwde oude man vreesde de verkeerde moordenaars	Appleby is al jaren gepensioneerd	Alles onder controle op een enkel moordje na	Een oude bok lust nog wel een blaadje groen	Altijd zeer goed leesbaar en te kort om saai te zijn (GJT)
Michael Innes Appleby's other story Penguin, NL, 13,60	Illegale kunsthandel kost rijkdom het leven	Alleen grammatikaal	Appleby heeft maar één moord nodig	Je kunt geen goed personeel meer krijgen	Idem (GJT)
William Kienzle Sudden death Ballantine, VD, 16,65	Priester laat zich in met Amerikaans football	Maar uiteraard eerst een douche nemen	Waarom krijgt die priester nooit een mep?	Veel wat het Katholieke geloof heeft te bieden	Saaiër dan de langste preek (TC)
Robert Littell Sweet reason Bantam, VD, 14,75	Zeven jongens op een oude oortogsschuit	Ook niet met elkaar	Scheepskanonnen bulderen	Waar zijn we toch met ons allen mee bezig?	Geen thriller, maar dat zijn zijn andere boeken ook eigenlijk niet (TC)
Robert Littell Mother Russia Bantam, VD, 14,75	Zwarthandelaar wordt dissident	Dooftomme huisgenote blijkt leuke vriendin	Dissidenten worden met geduld behandeld	In Rusland is niets wat het lijkt	Krankzinnig boek, maar wel geestig (FH)
Gregory MacDonald Fleisch won Warner, VD, 16,65	Vrolijke deugniet wordt journalist	Natuurlijk alleen met zijn aanstaande	Eén moord is genoeg voor 264 pagina's verwarring	Geen leuker werk dan bij de krant	Een van de amusante Fleisch-verhalen (BV)
Jerry Oser Sweet justice Charter, VD, 16,65	Politie op jacht naar psychopaat	Meest verhaal	Er worden er heel wat doodgeschoten	Uit oorlog komt weinig goeds voor	Leest makkelijk weg, maar intrige is om te hullen (HKO)
Sara Woods The third encounter Avon, VD, 12,75	Moord op arts confronteert advocaat met verleden	Geenszins	Een paar moorden en een paar klappen	De geschiedenis herhaalt zich	Kan er net mee door (HKO)
Sara Woods Let's choose executors Avon, VD, 12,75	Advocaat neemt het op voor van moord verdachte erfgenaam	Men is van het bestaan op de hoogte	Een gif- en een wurgmoord	Veel over Engelse rechtspraak	Oninteressant vakwerk in rechtszaal (HKO)